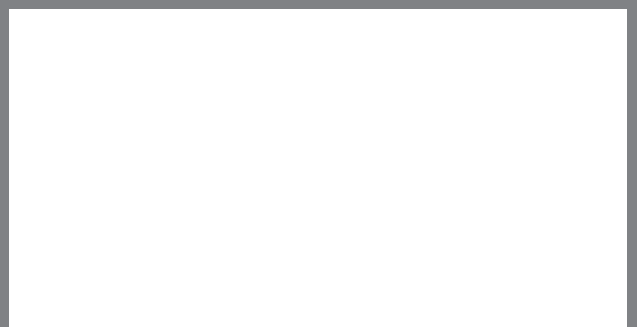
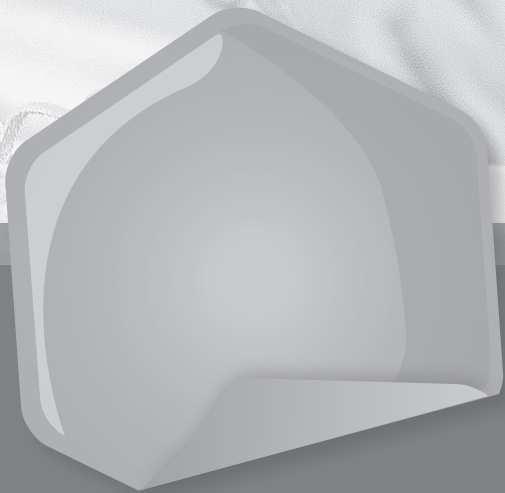

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 11/2022

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Preddvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 052 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Store
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski	Kobe	Franc	041/940 606	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovnik, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Verzej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

Novembrska akcijska ponudba

Na Čebelarški zvezi Slovenije imamo v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si. **Pri nakupu trgovskega blaga imajo člani ČZS 10 % popusta.**

Dežnik ČZS:
8,80 EUR – 10 % = 7,90 EUR

Knjiga Monografija o organiziranem slovenskem čebelarstvu:
35,00 EUR – 10 % = 31,50 EUR

Otroški predpasnik:
11,00 EUR
– 10 % = 10,00 EUR

Knjižica Zdravnik svetuje:
0,60 EUR
– 15 % = 0,51 EUR

Kapa z vezanjem:
9,00 EUR
– 10 % = 8,10 EUR

Izšla je nova slikanica s čebelarstvo tematiko

V slikanici nas čebela Sivka povabi na popotovanje med pregovore, reke in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu. Slikanico izpod peresa avtorice Dragice Šteh na 30 straneh krasi 15 dvostranskih ilustracij ilustratorke Urške Stropnik Šonc, vsebuje pa izbranih 50 pregovorov iz slovenskega čebelarstva ustnega izročila. Slikanica je predvsem namenjena otrokom ter njihovim staršem, dedkom in babicam. Primerna je tudi za uporabo v vrtcih in šolah in jo priporočamo vzgojiteljicam in vzgojiteljem ter učiteljicam in učiteljem. Cena kompleta: 19,90 EUR + PTT.

Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Čebelarška zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarške zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri različnih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustiči (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- Api Kon-takt, d. o. o.,
- BeeConn tehtnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarški center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,

- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskaj, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s. p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljiške občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-% popust na trgovsko blago.

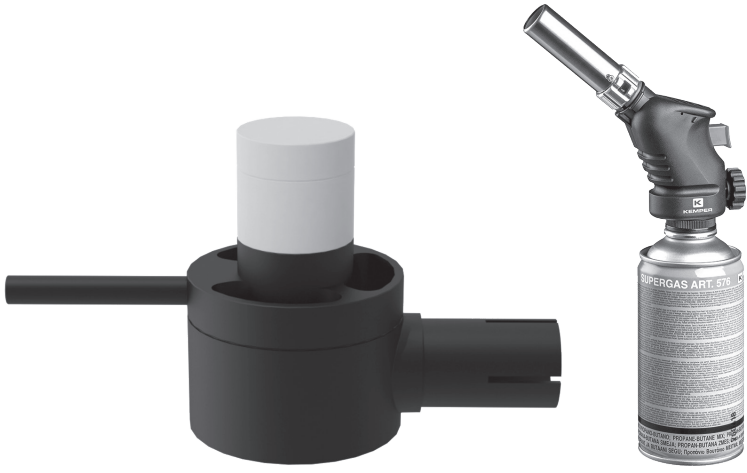

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti: www.czs.si/content/X9.

V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Nagradna čebelarska križanka

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	RUSKA ZADRUGA	REDKA TEŽKA KOVINA (Tb)	SLABA ŠOLSKA OCENA	GRŠKI OTOK V KIKLADIH	SIMBOL V BESEDILU, EMOTIKON	HRBTNI OKROV			
										BREZ- BOŽNIK									
										UGLED, SLOVES									3
										DELAVEC PRI TRA- SIRANJU CESTE									2
										ELZA BUDAU							AKCENT, POUDAREK	ŠPELA GROŠELJ INDIJANSKA ŽENSKA, SQUAW	
VRTNA RASTLINA																			
	PUŠČAVSKA RASTLINA S TRNI	LENOBA	ANDREJ ROZMAN	KMEČKO VOZILO	RAČUNAL- NIŠKA SLIČICA	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (JESSICA)	SHARON OSBOURNE TRACEY ULLMAN		BRIŠKA VINSKA SORTA										
TIPKE PRI KLAVIRJU		10							OČE	GIUSEPPE VERDI DOLGO OBDOBJE, VEK		BOLEZEN ČEBELJE ZALEGE	ORAČ, RATAR						
LETALSKI KLUB																			
KATE NASH			IZRASTEK V USTIH VISOK GORSKI VRH				REKA V FRANCIJI, LOIRE ATIPIČNA PLJUČNICA						ANJA RUPEL						
TRENJE				NASUT PAS ZEMLJIŠČA PODZEMNI DEL HIŠE	5				1	TURŠKI SREBRN NOVEC IGRALEC MULEJ									
USTECA						NOGOME- TAŠ KARIČ SILOVITO PREMIKA- NJE TAL					SPAUKA								
SLOG, ŽANR						PRAŠENJE KRZNO ZA GRETJE ROK					TRDITEV, POSTAVKA ZVITEK V OBLIKI VALJA								
POMOČ: ASPIRA OPIH SOVDAN TELEKINO	LAPOR- NATA, FLIŠNA ZEMLJA	MUTAVOST RAZPRE- DELNICA								ČEVLJAR TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI									
OSNOVNI PRAVNI AKT DRUŠTVA							IRSKI FILMSKI IGRALEC (PETER) PUHLICA						AMERIŠKI ROCKER COOPER	KISLA REPA ALI KISLO ZELJE					
OLEG ANTONOV			BODEČ NJIVSKI PLEVEL	LAHKO- MISELN ČLOVEK PEVKA LOVATO						ULEŽANO SVETLO PIVO RAMAZ- ZOTTI			6						
OSNOVNA PRVINA PRI ŠIVANJU			7		EDVARD RUSJAN VRTENJE TELOVADCA NA DRUGU			TROPSKO DREVO, TIK KRAJ PRI POREČU, TORRE					LOVRO INKRET						
DESET- SATNI PANJ										BELA TROPSKA PTICA DONALD TRUMP									
UTRDBA V TEKSASU							SAMICA UŠICE			4		9							
TANJŠI KOL ZA VISOKI FIŽOL					8	STARO- GRŠKI FILOZOF, PLATONOV UČENEC													

Nagradno geslo:

1	2	3	4	5	6	2	7	8	9	10	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---

Nagrada: Plinski sublimator za sublimiranje oksalne kisline. Stik: Vermis d.o.o., www.plinkisublimator.si, tel. št.: 031/536 229.
Geslo nagradne križanke za žreb zmagovalca pošljite skupaj s svojimi osebnimi podatki do 10. novembra 2022 na e-naslov:
info@czs.si. Rešitev nagradne križanke E-čebelnjak – pametna čebelarska tehtnica, www.najmedi.si v SČ10/2022: zaloga še po stari ceni, izžrebanec: Zoran Koprivec.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 11/2022

Predlaganih
skoraj 2 milijona
evrov pomoči
za čebelarje

- Dobre prakse zimskega zatiranja varoj
- Ocena čebelarske pašne sezone 2022
- Oplemenititev tržne vrednosti medu s shemami kakovosti

ApiHerb

Krmini dodatek na osnovi rastlinskih izvlečkov, eteričnih olj in vitaminov B

DVOJNO DELOVANJE:

- Učinkovito zmanjševanje števila spor nosem
- Pozitiven učinek na rast kolonij

OBDOBJE UPORABE:

- POMLAD (februar/marec)
- JESEN (avgust/september)
- Pri temperaturah nad 10°C

PREDNOSTI:

- 100% študije s pozitivnimi rezultati proti nosemi
- Vec kot 25% povečanje populacije čebel
- Vec kot 20 držav, kjer se uporablja

Api-Bioxal

62 mg/ml raztopina za čebeljo družino

Inovativna formula z visoko učinkovitostjo proti varozi, varna in z odlično toleranco.

(10-20 panjev)

(100-200 panjev)

UPORABNO
12 MESECEV
PO ODPRTJU
(na sobni temperaturi)

EDINI ŽE
PRIPRAVLJEN
ZA UPORABO

BREZ
SLADKORJA:
BREZ RIZIKA
HMF

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

080 13 15
VETCONSULT PHARMA d.o.o.

Priloga: september 2022

ČEBELARSTVO DEBEVEC

APIS MED

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16
tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00-12.00
14.00-16.00

V mesecih april, maj, junij
ob sobotah odprto od 9.00 do 12.00.

info@apis-med.si
www.apis-med.si

PITALNIK ZA PLASTENKO

KAKOVOSTNI
AŽ-SATNIKI
CENA 1,20 EUR
LASTNA
PROIZVODNJA
ZBITI, LEPLJENI, VRTANI

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,80 EUR/KG

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

ČEBELJE
POGAČE

DVOJNO CEDILO
ZA MED

PLASTIČNA
POSODA 25 KG

PITALNIK
ZA NAKLADNE PANJE

PLATIČNO OBEŠALO (AŽ)
IN RAZSTOJIŠČE (LR)

GRELEC ZA MED - OKROGLI
106 CM ALI 86 CM

KAKOVOSTNA
RSF-TOČILA
IN POSODA

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,80 EUR/kg.
- Za izdelavo satnic uporabljamo samo steriliziran vosek (30 min nad 125 °C), ki ga predhodno mehansko očistimo nečistoč (do 90 %) s posebnim postopkom posedanja (nečistoče so večinoma težje od čebeljega voska), s čimer vam zagotavljamo čistejši in kakovostnejši vosek.

PANJI SO IZDELANI NATANČNO IN KAKOVOSTNO

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK - PETEK:

09.00 - 12.00

13.00 - 16.00

SOBOTA:

ZAPRTO

PESTRA PONUDBA MODELOV
ZA VLIVANJE SVEČ

KALUP ZA VLIVANJE SATNIC
AŽ/LR/DB

art. 6655, 6656, 6657

SODI ZA VINO

art. 9100

TOČILA ZA MED

art. 4400

KUHALNIKI VOŠČIN

art. 3300

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Spoštovane čebelarke, spoštovani čebelarji!

Poleti smo zaključili izvajanje ukrepov, ki jih je urejala *Uredba o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2020–2022*.

Septembra smo v Čebelarskem centru Slovenije za javnost pred maloštevilnim poslušalstvom predstavili rezultate ukrepov, ki jih bomo v prihajajočih izdajah glasila objavili v obliki strokovnih člankov, začeni s prispevkom Ane Janžekovič o fizikalno-kemijskih lastnostih matičnega mlečka v pričujoči številki. Med izvajanjem uredbe sta se ČZS pridružila Ana Janžekovič in Aljaž Debelak, ki sta prevzela naloge svojih predhodnic in jih uspešno izvedla.

Vendar pa izvršitev vseh projektov ni potekala brez izzivov. V zadnjih mesecih pred zaključkom ukrepov smo manično iskali in zbirali zadnje vzorce čebeljih pridelkov za analizo pri projektu *Karakterizacija čebeljih pridelkov*. Čebelarke in čebelarje smo večkrat prosili, naj prispevajo svoje čebelje pridelke. Pozive smo objavili v Slovenskem čebelarju, na spletno in Facebook stran ČZS ter pošiljali obvestila preko e-čebelarja. Kratki pozivi za zbiranje vzorcev, ki smo ga želeli spodbuditi s poudarjanjem brezplačnih analiz vzorcev, glede na manko odziva niso bili pretirano uspešni. Nad slabim odzivom smo bili kar nekoliko začudeni.

Čeprav bi lahko, do določene mere morda celo povsem upravičeno, grajal nepripravljenost čebelarjev za sodelovanje s svojimi vzorci, lahko kot urednik iz epizode izluščim zlasti nauk o nujnosti jasnejše predstavitve dejavnosti Čebelarske zveze Slovenije in argumentacije razlogov za njihovo izvajanje. Z načinom spodbuditve čebelarjev za posredovanje vzorcev za raziskavo preko poudarjanja njene ekonomske koristi sem najbrž gledal preveč ozkogledno, skoraj nekoliko *cinično*. Ujel sem se v miselnost danih ekonomskih

razmer, ki ljudi vidijo skoraj izključno skozi prizmo izboljšanja lastnega ekonomskega položaja. Zgodovina sicer ponuja številne primere uspešnejših pozivov množic za sodelovanje pri projektih, ki za sodelujočega slehernika niso ponujali opaznih kratkoročnih koristi. Spomnim naj le na nekoliko klišejski, a vendarle nazoren citat iz govora ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja na svoji inavguraciji leta 1961, ki je želel spodbuditi politično udeležbo državljanov v korist skupnega dobrega z besedami: *»Ne sprašujte se, kaj lahko stori država za vas – temveč kaj lahko vi storite za državo.«*

Analize čebeljih pridelkov niso bile namenjene izključno informiranju čebelark in čebelarjev o lastnostih njihovih pridelkov, vrednost analiz je bila zlasti v pridobivanju splošnejše slike o naravi slovenskih čebeljih pridelkov. Morda bi bilo ob agresivnejšem pojasnjevanju pravega pomena pomoči pri raziskavi večje število čebelarjev pripravljenih prispevati svoje pridelke. Tako v svojem naivnem optimizmu vsaj upam. Izboljšanje stanja čebelarstva v Sloveniji namreč ni samoumevno. Mogoče je le, ko se dobro obveščen čebelar – in tukaj bom moral več storiti jaz – preneha spraševati, kaj lahko država, čebelarska zveza ali čebelarstvo društvo stori zanj, in se vpraša, kaj lahko sam stori za dobro slovenskega čebelarstva. Politična ureditev čebelarstva in finančna pomoč sta namreč v veliki meri pogojeni ravno z izsledki raziskav o čebelarstvu, ki Čebelarski zvezi Slovenije kot zastopnici slovenskih čebelark in čebelarjev služijo kot pomembna orodja za oblikovanje in argumentacijo predlogov pri pogajanjih z državnimi organi.

Tadej Pavkovič

ČZS protestira proti višini priznanih stroškov!

Namen ukrepa sofinanciranje nakupa čebelarske opreme je posodabljanje zastarele čebelarske opreme, pripomočkov ali naprav in posledično zagotavljanje čebeljih pridelkov višje kakovosti ter izboljšanje ekonomičnosti posameznih čebelarstev. Pri nakupu opreme je pomembna njena kakovost, ki je v večini primerov pogojena s ceno. Na ČZS se zavedamo, da zneski nakupa posamezne opreme v prilogi *»Najvišja višina priznanih stroškov nakupa«* ne odražajo realnega stanja cen opreme na slovenskem trgu, zato smo že večkrat opozorili MKGP, da priznane stroške nakupa prilagodi razmeram in cenam na trgu. Žal nam MKGP ne prisluhne. Argumenti so, da so na javnem razpisu izbrali izvajalca – Kmetijski inštitut Slovenije –, ki je naredil ustrezen *»cenik«*. ČZS si bo še nadalje prizadevala, da se ta nerealni *»cenik«* spremeni!

KAZALO

UVODNIK

Tadej Pavkovič 289

OBVESTILA ČZS 291

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Vlado Auguštin: Sublimiranje oksalne kisline 294

Aleš Bozovičar, Franko Dolgan, Simon Golob, Bojan Pavlin,

Janez Vertič: Dobre prakse zimskega zatiranja varoj 296

Aleš Bozovičar: Ocena čebelarke pašne sezone 2022 298

Andrej Hrausky: Arhitekt Jože Plečnik in čebelarstvo I. del 300

Ana Janžekovič: Fizikalno-kemijske lastnosti matičnega mlečka 302

Aljaž Debelak, Tina Žerovnik: Oplemenitev tržne vrednosti medu

s shemo kakovosti 304

ČBELA V SLOVENSKI BESEDI

Ljudmila Bokal: Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori 307

DELO ČEBELARJA

Gorazd Trušnovc: Čebelarjeva opravila v novembru 308

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 310

OBVESTILA ČZS 311

V SPOMIN 319

OGLASI 320

INDEX

EDITORIAL

Tadej Pavkovič 289

ANNOUNCEMENTS BY THE BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 291

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Vlado Auguštin: Sublimation of Oxalic Acid 294

Aleš Bozovičar, Franko Dolgan, Simon Golob, Bojan Pavlin,

Janez Vertič: Examples of Good Practices of Winter of Varroa 296

Aleš Bozovičar: Assessment of the Beekeeping Foraging Season of 2022 298

Andrej Hrausky: The Architect Jože Plečnik and Beekeeping (part I.) 300

Ana Janžekovič: Physico-Chemical Properties of Royal Jelly 302

Aljaž Debelak, Tina Žerovnik: Enhancing the Market Value

of Honey with a Quality Scheme 304

THE BEE IN THE SLOVENIAN LITERATURE

Ljudmila Bokal: In Carinthia, In Carniola Buckwheat is already Maturing 307

BEEKEEPER'S WORK

Gorazd Trušnovc: Beekeeper's Tasks in November 308

FROM THE BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS 310

ANNOUNCEMENTS BY THE BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 311

IN MEMORIAM 319

ADS 320

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejarska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih

paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,

avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,

https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si

Petra Bračko: 01/729 61 04, 040/436 518, petra.bracko@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Ana Janžekovič: 01/729 61 33, 040/436 514, ana.janzekovic@czs.si

Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Svetovalac za izobraževanje in usposabljanje:

Marko Borko: 01/729 61 11, 051/637 204, marko.borko@czs.si

Glasiloslovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstvo zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo:

01/729 61 14, 030/604 660, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor:

Tadej Pavkovič, Marko Borko, Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Simon Golob, Urška Intihar, Anton Žakelj.

Urednik:

Tadej Pavkovič

Lektorica:

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov:

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izražje v skladu s Čebelariskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva.

Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice:

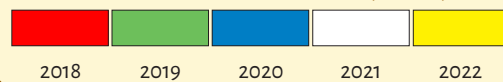
Cela stran: 1044 € (zunanja stran ovitka), 816 € (notranjost, živi rob), 594 € (notranjost), pol strani: 522 € (zunanja stran ovitka), 414 € (notranjost živi rob), 300 € (notranjost), tretjina strani: 198 €, četrtina strani: 144 €, petina strani: 102 €, desetina strani: 42 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 60 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 48 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2,4 €, 11 ali več popravkov 6 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,3 €. Splošni oglasi po 0,3 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Vse cene so brez DDV. Politika oglaševanja ter cenik oglasov in osmrtnic v glasilu Slovenski čebelar z dne: 10. decembra 2021 je objavljena na spletni strani ČZS.

Priloga za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7760. Tiskano: 25. 10. 2022.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Nominacija na mednarodnem natečaju čebelarke fotografije Čebelarke zveze Slovenije 2022. Foto: Běla Komancová, Češka republika.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

Uredništvo: Tadej Pavkovič, urednik: 01/729 61 14, 030/604 660, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarstvo knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.oхранimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelariskem centru Slovenije):

ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelariskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelariskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

V predlogu odloka skoraj 2 milijona evrov za pomoč čebelarjem

UO ČZS je sprejel sklep, ki ga je konec julija pripravila delovna skupina v sestavi: Boštjan Noč, predsednik ČZS, podpredsednik ČZS, Marko Alauf, vodja služb ČZS, Lidija Senič, svetovalki specialistki za ekonomiko Tina Žerovnik in Petra Bračko, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš Aleš Bozovičar, tajnica ČZS Barbara Dimc in predsednica SZPČ Urška Intihar. Sklep: **Zaradi podražitve sladkorja, repromateriala, energentov in zdravil za zatiranje varoj UO ČZS od MKGP oz. Vlade RS pričakuje draginjski dodatek čebelarjem v višini 10,00 EUR na vsako čebeljo družino, ki je vpisana v Centralni register čebelnjakov.**

Sklep je bil posredovan na MKGP, ki je 21. septembra sklical sestanek, na katerem so bili ob predsedniku ČZS in vodji služb ČZS tudi trije predstavniki KGZS in dva predstavnika SZPČ. MKGP je predlagalo izplačilo nadomestila škode v višini 5 EUR na čebeljo družino čebelarjem, ki imajo v Centralnem registru čebelnjakov (CRČ) registriranih manj kot 40 čebeljih družin, ter 9 EUR na čebeljo družino za čebelarje, ki imajo v CRČ-ju več kot 40 družin. S predlogom se ni strinjala ČZS, saj ni bil v skladu s sklepom UO ČZS, ki je predlagal finančno nadomestilo v višini 10 EUR na čebeljo družino. Predsednik ČZS je bil 10. oktobra ponovno vabljen na sestanek z ministrico Ireno Šinko na MKGP. Skupina za draginjo pri Vladi RS je proučila argumentacije predsednika ČZS in 12. oktobra predlagala Predlog odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi v čebelarstvu.

Trenutni predlog uredbe opredeljuje, da finančno nadomestilo v višini 10 EUR na čebeljo družino (skupno finančno nadomestilo v višini 1,96 mio EUR) prejme vsak čebelar, ki je imel na dan 31. oktobra 2021 v CRČ prijavljene najmanj štiri čebelje družine, pri številu upravičenih čebeljih družin se upošteva število družin na dan 31. oktobra 2021. Upravičenec je moral biti vpisan v register čebelnjakov na dan 20. avgusta 2022.

Dvajsetega oktobra 2022 je na svoji redni seji predlog odloka obravnaval UO ČZS in sprejel naslednje sklepe:

Sklep št. 174: UO ČZS predlaga, da se v predlogu spremembe Odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi v čebelarstvu, pri dodelitvi finančnega nadomestila upošteva stalež čebeljih družin na dan 20. 8. 2022.

Sklep št. 175: UO ČZS se strinja s predlogom Odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi v čebelarstvu, ki kot pogoj opredeljuje najmanj štiri čebelje družine, vpisane v Centralnem registru čebelnjakov.

Odzivi čebelarjev na predlog odloka

Boštjan Noč, predsednik ČZS:

Veseli me, da je odbor za draginjo pri Vladi RS prepoznal velik pomen čebelarstva in glede na prvotni predlog zagotovil več kot 500 tisoč evrov dodatnih sredstev in s tem sprejel predlog UO ČZS, da se izplača dodatek večini čebelarjem 10 evrov na čebeljo družino in tako se je od prvotnega predloga vsem čebelarjem nad 41 panjev (cca 800 čebelarjem) povečal znesek z 9 na 10 evrov, čebelarjem do 40 panjev pa se je povečal znesek iz 5 na 10 evrov (cca 8000 čebelarjem). Zelo pomembno je tudi, da nam je država prisluhnila in izplačilo ne bo izplačano v skladu s pomočjo de minimis v kmetijskem sektorju, saj bi na ta način nekateri večji čebelarji lahko iz ukrepa izpadli. Po zagotovili ministrice Irene Šinko, bodo sredstva čebelarji na račun dobili še v letu 2022. Vladi RS in MKGP se v imenu ČZS zahvaljujem. Verjamem, da je to prvi a zelo pomemben korak k sistemski podpori v čebelarstvu.

Štefan Šemen, predsednik ČZD Pomurja:

Pomoč se mi zdi odlična, zahvala Upravnemu odboru ČZS za sklep, zahvala predsedniku ČZS Boštjanu Noču za pogajanja in zahvala ministrici Ireni Šinko za posluh.

Robert Bali, Čebelarstvo Pislak-Bali, član komisije za tržno usmerjene čebelarje in član sveta PRO:

Podpiram pomoč države, mislim pa, da bi morala država prepoznati čebelarje, ki od čebelarstva živijo in tiste, ki jim je to hobi ter poklicnim čebelarjem ponuditi višjo pomoč.

Zorko Šabec, član UO ČZS:

Dobro, da se nas je država spomnila, da nam je šla nasproti. To je bila dobra odločitev MKGP.

Anton Urek, predsednik komisije UO ČZS za ekonomiko:

V UO smo s sklepi podprli vodstvo, ki je s trdimi pogajanja uspelo zagotoviti sredstva za čebelarje. ČZS, kot krovna čebelarska organizacija deluje za dobro vseh čebelarjev in z doseženim smo lahko izredno zadovoljni. Zahvala vsem, ki kakorkoli prispevajo za dobrobit slovenskega čebelarstva.

Marija Sivec, podpredsednica ČZS:

Všeč mi je misel, da bo država dala 10 evrov na panj za vse čebelarje. Obenem pa imam pomisleke – nobene varovalke ni. Koliko čebeljih družin bo prijavljenih naslednje leto? Koliko jih bo v resnici? Kdo bo to kontroliral in koliko čebelarjev bo delalo »na subvencije« namesto na med.

Darja Šolar, predsednica sekcije za Apiturizem pri ČZS:

Veseli nas, da se država zaveda pomena čebel in je pripravljena nameniti sredstva tudi čebelarjem. Dobrodošla je vsakršna pomoč, mi jo bomo koristno porabili za nadaljnjo oskrbo čebel.

Sklep št. 179: UO ČZS predlaga, da se del obrazložitve predloga Odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi v čebelarstvu, spremeni iz »Zaradi dodelitve pomoči in s tem znižanja stroškov pridelave medu se pričakuje, da se priporočena cena medu ne bo povečala.« v: »ČZS je letos v spomladanskem času objavila priporočene cene medu za leto 2022, ki so se v primerjavi z lanskimi priporočenimi cenami povišale za 5 %, kar je manjši delež, kot znaša letošnja letna

inflacija. Zaradi dodelitve pomoči in s tem znižanja stroškov pridelave medu ČZS do konca leta 2022 ne bo podala novih priporočenih cen medu.«

Drugi odgovori MKGP, ki se nanašajo na sklepe 11. pisne seje UO ČZS, ki je potekala med 27. julijem in 1. avgustom 2022, so objavljeni na spletni strani ČZS.

ČZS

Medeni zajtrk 2022

Letos se na Čebelarstvu Slovenije pripravljamo na **16. Medeni zajtrk**, ki bo tradicionalno potekal tretji petek v novembru, **18. novembra 2022**, v sklopu **12. Tradicionalnega slovenskega zajtrka**. Osrednja tema letošnjega skupnega zajtrka je mleko in mlečni izdelki pod sloganom »Zajtrk z mlekom-super dan!«, sicer pa sam projekt spodbuja k poseganju po lokalnih živilih tekom celega leta. V septembru smo na osnovne šole in vrtce poslali dopis s predlogom aktivnosti in dejavnosti, ki tematsko sovpadajo z aktualnim Medenim zajtrkom. Tudi letos smo oblikovali **zhibanko Čebelica, moja prijateljica**. Tokrat le v **e-obliki**. Novembra bomo povezavo do zhibanke z nagradno igro posredovali v vrtce in šole. Tokratna tematika bo otroke poučila o koristi čebeljih pridelkov za zdravje. Več informacij o aktivnostih medenega zajtrka ter podpornikih projekta najdete na spletni strani: www.ohranimo-cebele.si, pod rubriko *Za otroke*.

Čebelarstva društva in čebelarje tudi tokrat vabimo, da se povežete z osnovnimi šolami in vrtci. Z obiskom in predstavitvijo čebelarstva pripomorete, da bo medeni zajtrk ostal otrokom v lepem spominu in da bodo spoznali čebeljo družino, delo čebelarja, slovensko čebelarstvo kulturno dediščino in druge elemente čebelarstva.

Foto: arhiv ČZS

Glede na to, da šole in vrtci za izvedbo zajtrka s poenostavljenimi postopki od lokalnih ponudnikov kupijo živila za zajtrk (med katera sodi tudi med), svetujemo, da čebelarji, ki imate zadostne količine medu, ponudite med šolam in vrtcem v svojem okolju.

Za kakršnakoli vprašanja, povezana z dejavnostmi medenega zajtrka, se lahko obrnete na Petro Bračko (petra.bracko@czs.si) ali na Tino Žerovnik (tina.zerovnik@czs.si).

Petra Bračko, svetovalka JSSČ

Članarina Čebelarstva Slovenije za leto 2023

Upravni odbor Čebelarstva Slovenije je na svoji 13. redni seji, 20. oktobra 2022, sprejel sklep o članarini ČZS za leto 2023. Enotna članarina ČZS za leto 2023 je 40 EUR. Znižana članarina za člane, starejše od 80 let, ter za čebelarje invalide 1. stopnje je 22 EUR, znižana članarina za učence, dijake in študente je 17 EUR, za družinske člane (čebelarje, ki živijo v skupnem gospodinjstvu) pa 11 EUR. Blagajnike oziroma vodstva čebelarstva društev prosimo, da članarino zberejo najpozneje do konca marca 2023 ter jo nakažejo na transakcijski račun ČZS, št. SI56 0318 6100 2214 727. V okence Sklic na št. obvezno vpišite šestmestno šifro svojega društva. Naročnina za Slovenskega čebelarja

za naročnike nečebelarje za leto 2023 je 50 EUR, za tujino pa 55 EUR. Posamezna številka SČ-ja stane 5 EUR za člane, za nečlane pa 8 EUR. Blagajnikom in vodstvom čebelarstva društev se zahvaljujemo za njihovo požrtvovalno delo. Da bi v svojo organizacijo – Čebelarstvo Slovenije – vključili čim več čebelarjev, je upravni odbor ČZS sklenil, da čebelarstvu za vsakega novega člana ob plačilu članarine ČZS pripada nagrada v vrednosti 23 EUR. Za nove člane torej društva v letu 2023 nakažejo ČZS 17 EUR, razliko do enotne članarine v vrednosti 23 EUR pa obdržijo kot nagrado.

ČZS

Čebelarji v novem programskem obdobju skupne kmetijske politike

Vlada RS je konec septembra sprejela Strateški načrt skupne kmetijske politike (SN SKP) za obdobje 2023–2027. Čebelarjem so v novem SN SKP v prvi vrsti namenjene sektorske intervencije v čebelarstvu v okviru prenosa znanja v čebelarstvu, podporam čebelarjem in čebelarskim društvom, subvencioniranja vzreje čebeljih matic ter kakovost in varnost čebeljih pridelkov. V okviru podpor čebelarjem bo možno kandidirati na razpisih za sofinanciranje nakupa čebelarske opreme, za sofinanciranje obnove tipičnih čebelnjakov, za sofinanciranje zdravil, dovoljenih v ekološkem čebelarstvu, čebelarji pa bodo upravičeni tudi sofinanciranja nakupa oziroma izdelave satnic s certifikatom ali z analiznim listom. ČD bodo v okviru nove SKP lahko pridobila sredstva v okviru sofinanciranja sadik medovitih rastlin, posajenih za čebelarjenje in ne za pridelavo rastlin ter v okviru podpore čebelarskim društvom za izvajanje pašnih

redov. V okviru ostalih ukrepov bodo lahko v novi SKP čebelarji tudi črpali določena sredstva. Med drugim bodo podpre namenjene tudi ekološkimi čebelarjem.

Obveščamo vas, da v novem SN SKP še ni jasno opredeljeno, če bo možno sofinanciranje nakupa kontejnerjev in prikolic, ki so bili v prejšnjem programskem obdobju predmet sofinanciranja v okviru podukrepa *Racionalizacija sezonske selitve panjev*. MKGP nas je obvestilo, da lahko za kandidiranje na razpisu za sofinanciranje nakupa čebelarske opreme že shranjujete račune, ki so bili izdani od 1. avgusta 2022 naprej.

Več o novem SN SKP bomo objavili v eni izmed naslednjih številčk *Slovenskega čebelarja*.

Tina Žerovnik, svetovalka
za ekonomiko čebelarstva, JSSČ

Dan čebelarskega turizma

V soboto, 26. novembra 2022, vas vabimo na tradicionalni posvet ob **dnevu čebelarskega turizma**, ki predstavlja odlično priložnost za povezovanje in spoznavanje dobrih praks čebelarskega turizma in možnosti, ki nam jih ponuja tovrstna dejavnost. Letošnji posvet bo potekal v lanskoletni zmagovalni, čebelam najprijaznejši občini, to je v Ivančni Gorici, ki ga **Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu**, organizira skupaj v sodelovanju s **Hišo kranjske čebele**.

Napovednik vsebin dneva čebelarskega turizma: Začetek ob **9. uri z ogledom čebelarskega posestva Rogelj**, v kraju **Osredek nad Stično, 1295 Ivančna Gorica**. Po končanem ogledu zanimivega čebelarstva se strokovno dogajanje preseli v **Hišo kranjske čebele, v Višnjevo Goru**, kjer ob 11. uri sledijo strokovne vsebine ter predstavitev in podelitve nagrad:

- Slovenska turistična organizacija, Katja Nared.
 - Predstavitev vsebin iz diplomske naloge: Proučitev aspektov apiturizma in oblikovanje turističnih produktov, Saša Kancler.
 - Predstavitev nadgradnje certificiranja v apiturizmu, Dominika Koritnik Trepel.
 - Razglasitev in predstavitev najstarejših, izvornih in posebnih čebelnjakov.
 - Razglasitev in predstavitev čebelam najprijaznejših občin v letu 2022.
 - Razglasitev in podelitev rezultatov državnega ocenjevanja medu za leto 2022.
 - Vodeni ogled Hiše kranjske čebele in njene okolice.
- Prosim vas, da svojo prisotnost na dogodku sporočite na e-naslov: zlatica.kovacevic@czs.si

Petra Bračko, svetovalka specialistka JSSČ
za ekonomiko

Razprava o prilagajanju čebelarstva na podnebne spremembe

Vabimo vas na javno razpravo o predlogu strategije prilagajanja čebelarstva na podnebne spremembe, ki bo potekala v torek, 22. novembra 2022 ob 16. uri, na sedežu ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica.

Matjaž Levičar, vodja DS za pripravo strategije

Sublimiranje oksalne kisline

Vlado Auguštin

svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

vlado.augustin@czs.si

Čebelar je ves čas v dvojni vlogi. Kot imetnik živali ima dolžnost skrbeti za zdravje čebel in za njihovo oskrbo, kot proizvajalec živil pa ima dolžnost poskrbeti, da so živila varna. Zaradi tega mora pri svojem delu uporabljati takšne metode in sredstva, ki ne zagotavljajo samo preživetja čebel in varnega dela za čebelarja, ampak tudi neoporečne čebelje pridelke. Ena izmed takšnih pomembnih tehnoloških metod je tudi zatiranje varoj z oksalno kislino.

V čebelarstvu uporabljamo oksalno kislino za zatiranje varoj. To lahko uporabljamo po treh različnih postopkih: s kapanjem, pršenjem in sublimiranjem. Te postopke je priporočeno uporabljati v obdobju, ko je čebelja družina brez zalege, saj oksalna kislina ne uničuje varoj v pokriti čebelji zalegi. Zatiranje varoj s sublimiranjem oksalne kisline je postalo znova aktualno z izdelavo naprav za sublimiranje, t. i. sublimatorjev z izhlapevanjem oksalne kisline.

Za razumevanje sublimacije je treba vedeti, da so spojine in kemični elementi v normalnih razmerah pri različnih temperaturah v štirih različnih agregatnih stanjih, zato prehod iz trdnega v plinasto stanje zahteva vmesno tekočinsko stanje. Nekateri elementi ali snovi pa lahko pri nekaterih tlakih prehajajo neposredno iz trdnega v plinasto stanje. Med temi snovmi je tudi oksalna kislina. Segrevanje dihidrata oksalne kisline namreč povzroča neposreden prehod oksalne kisline iz trdnega v plinasto stanje. Oksalna kislina, ki pri segrevanju do 101 °C kristalizira z dvema molekulama vode, to izgubi in nato sublimira pri 157 °C, torej iz trdnega stanja neposredno prehaja v plinasto stanje. Tako zelo segreta oksalna kislina pri 189 °C razpada na mravljinčno kislino in ogljikov dioksid, višje temperature pa povzročijo nadaljnji razpad mravljinčne kisline na

vodo in ogljikov monoksid. Med sublimiranjem se hlapi oksalne kisline dvigajo v čebelji panj in se enakomerno porazdelijo po čebelah, tako da na njih nastane tanka plast kristalov, ki uničijo varoje, ne povzročijo pa oslabitve čebelje družine. Vedeti je treba, da deluje oksalna kislina na čebele kontaktno, torej da jo prenašajo z dotikanjem in ne s hemolimfo, kot so razlagali doslej. Po izvedenem postopku sublimiranja ostanejo na stenah panja, satnikih in satnicah kristali oksalne kisline, vendar se ti čez zimo, ko se v panju poveča koncentracija vlage, postopno raztopijo in povsem izginejo. Pri postopku sublimiranja se oksalna kislina veliko bolje in enakomerneje razporedi po čebelah kot pri postopkih pršenja in kapanja.

Ker pri sublimiranju hlapi enakomerno dosežejo vse čebele, za zatiranje varoj zadostujejo manjše količine oksaldihidrata kot pri preostalih postopkih. Tako uporabimo 0,5–2 g na panj oziroma 0,5–1 g na zasedeno naklado, to pa omogoča večkratno uporabo oksalne kisline na generacijo čebel, saj se nam ni treba bati njihove oslabitve in slabšega spomladanskega razvoja. Če želimo, da bosta sublimiranje oksalne kisline in delovanje hlapov na varoje učinkovito, mora biti sublimacija izvedena pravilno in ob pravem času. Glede na to moramo postopek izvesti pri zunanji temperaturi 5–8 °C, ko v čebelji družini ni pokrite zalege in so čebele v rahli gruči. Optimalno je, da postopek sublimacije traja vsaj dve minuti.

Glede na mehanizem sublimacije oksalne kisline je odločilno, da ta poteka v temperaturnem intervalu pribl. 160–190 °C, pri katerem je sublimiranje najučinkovitejše. Za izvedbo postopka sublimiranja uporabljamo posebne naprave, t. i. sublimatorje. Te lahko na splošno razdelimo v dve skupini: pasivne (ti v panju segrevajo oksalno kislino) in aktivne (ti hlape oksalne kisline dovajajo iz naprave, postavljene zunaj panja).

Učinkovitost in varnost posameznih sublimatorjev sta odvisni od:

- njihove konstrukcije,
- možnosti uravnavanja temperature,
- dobre porazdelitve hlapov oksalne kisline v čebelji gruči.

Oksalno kislino je leta 1776 odkril švedski kemik Carl Wilhelm Scheele. Ime je dobila po latinskem imenu za navadno zajčjo deteljico (*Oxalis acetosella*), ki vsebuje to kislino. V majhnih količinah jo najdemo v živalskem in človeškem urinu. V obliki soli je tudi v rastlinah. Še posebej veliko je je v rabarbari, špinači, peteršilju in drobnjaku. Oksalno kislino vsebuje tudi med, še največ gozdni, v katerem je je od 88 do 221 mg/kg. Za boljše razumevanje je pomembno še to, da oksalno kislino vsebujejo tudi kristali oksaldihidrata, v katerem je 71 % oksalne kisline in 29 % vode. Za primerjavo, oksalna kislina je približno 3000-krat močnejša od očetne kisline, ki jo vsi poznamo.

Foto: arhiv ČZS

Nagrajeni sublimator na natečaju za najboljše tehnološke rešitve v čebelarstvu 2022.

V prednosti so brez dvoma sublimatorji z vgrajenim termostatom in ventilatorjem, saj termostat preprečuje pregrete oksalne kisline in s tem tudi njen razpad v nevaren ogljikov monoksid, pa tudi pregrete naprave, ki se lahko brez termostata segreje tudi do 400 °C. Ventilator preprečuje prehitro resublimacijo oksalne kisline in s tem dobro porazdelitev hlapov oksalne kisline po čebelji gruč.

Prednosti uporabe sublimiranja za zatiranje varoj so:

- Sublimiranje poteka skozi žrelo panja, tako da AŽ-panjev ni treba odpirati od zadaj ali iz njih jemati satov, saj je odpiranje panjev zamudno, poleg tega pa lahko pri tem tudi preveč ohladimo čebele.
- Sublimiranje lahko v eni generaciji čebel izvedemo večkrat, ne da bi to povzročilo kakršne koli težave v poznejšem razvoju čebel.

Da tudi pri tej metodi preprečimo vsakršno možnost prehoda hlapov ali drobnega sublimacijskega kristalnega prahu oksalne kisline v organizem, se moramo zaščititi z obrazno masko s filtrom za hlape in drobne delce najmanj razreda AE1P2 (primer polmaska 3M 4277 ABE1P3), oči pa moramo zaščititi z zatesnjenimi očali (npr. 3M 2890S ali SA). Seveda moramo poskrbeti tudi za vse druge običajne varnostne ukrepe, ki jih mora poznati vsak čebelar.

Uporaba oksalne kisline je v sodobnem čebelarstvu (in v rokah izobraženega in spretnega čebelarja) eden izmed najučinkovitejših in najvarnejših načinov zatiranja varoj, saj je verjetnost razvitja odpornosti varoj proti tej kislini minimalna, možnost ostankov škodljivih snovi v čebeljih pridelkih pa nična. Pri zatiranju varoj z oksalno kislino moramo čebelarji upoštevati, da moramo pri tem opravilu uporabljati samo uradno registrirana sredstva in njihovo uporabo vpisati v veterinarski dnevnik. ◆

Razpis natečaja za najboljšo tehnološko rešitev v čebelarstvu za leto 2023

V prejšnji številki revije *Slovenski čebelar* ste lahko brali o rezultatih natečaja najboljših tehnoloških rešitev v letu 2022.

Za vse, ki bi želeli svoje izdelke prijaviti na natečaj pa komisija za tehnologijo čebelarjenja in varno hrano pri ČZS ter JSSČ razpisujeta **natečaj za najboljšo tehnološko rešitev v čebelarstvu za leto 2023**. V sklopu natečaja se išče najboljša **nova tehnološka rešitev na področju čebelarstva, torej na področju panjev, pripomočkov in opreme za delo s čebelami in čebeljimi pridelki ter podobno**.

Interesenti najkasneje do 1. februarja 2023 na e-naslov: simon.golob@czs.si pošljite kratek opis ter fotografije ali videoposnetke vaše izboljšave. Opis naj ne bo daljši od pol A4-strani in naj na kratko zajame glavne lastnosti, način uporabe in namen prijavljene izboljšave.

Vse prejete prijave bo pregledala in na podlagi ocenjevalnih kriterijev (dostopnih na naši spletni strani) ocenila komisija ČZS za tehnologijo čebelarjenja in varno hrano.

Najboljše rešitve in njihovi avtorji bodo imeli možnost predstavitve svojega izdelka na sejmu ApiSlovenija, v reviji *Slovenski čebelar*, ter v obliki objave in promocijskega posnetka na spletni strani ČZS.

Več informacij o natečaju lahko dobite na tel. št.: 030/604 015 ali na e-naslovu:

simon.golob@czs.si.

Simon Golob, svetovalec JSSČ
za tehnologijo čebelarjenja

Dobre prakse zimskega zatiranja varoj

V času, ko v čebeljih družinah ni zalege (predvidoma od konca novembra do 15. januarja, glede na geografsko območje), morajo čebelarji obvezno opraviti zimsko zdravljenje čebel. V prispevku objavljamo dobre prakse zimskega zatiranja varoj izbranih ekoloških in konvencionalnih čebelarjev.

Decembra ob toplejšem vremenu opazujem obnašanje čebel na bradi. V panje vstavim testne vložke. Na testnih vložkih preštejem varoje. Na vložkih se po drobirju tudi vidi, koliko ulic zaseda družina. Ker pa se lahko zgodi, da mlade matice še vedno zalegajo, zimsko zatiranje varoje opravim, ko v družinah ni več zalege, zato imam pravilo zunanje temperature, in sicer: če je več kot 5 °C, opravim sublimacijo, če pa je manj kot 5 °C, uporabim metodo kapanja zdravila, ki vsebuje oksalno kislino. Zadnjih nekaj let je decembra dovolj toplo, da opravim zimsko zatiranje le s sublimacijo. Družine iz panja ventilirajo pline učinkovine pri sublimiranju, zato žrela za deset minut zaprem s penasto gumo, da plini krožijo po notranjosti panja. Mislim, da z zapiranjem žrela dosežem boljši učinek tretiranja. Z učinkovitim zimskim zatiranjem bodo čebelje družine zdržale z manj varoj do poletnega zatiranja v naslednji sezoni.

Franko Dolgan, član komisije UO ČZS
za ekološko čebelarjenje

Vse v zvezi s čebelarstvom je odvisno od naravnih pogojev. V poznojesenskem času na začetku zime po treh tednih po prvem padcu temperature pod 0 °C preverim, če je v družinah zalega. Takrat bolj spremljam vremenske napovedi in določim optimalen termin zdravljenja, ko bodo dnevne temperature 3–4 dni med 5 in 10 °C. Izparilno cev sublimatorja vstavim skozi žrelo v panj. Družine imam v eni nakladi z visoko podnico, v kateri dno takrat zaprem s testni vložek in robove rahlo premažem s parafinskim oljem. Po dveh dneh preverim odpad varoj na testnem vložku. Če je odpadlo več sto varoj, sklepam, da poletni učinek zdravljenja ni bil učinkovit ali pa so čebele prinesle varoje od zunaj in upam, da bo družina preživela. Testne vložke zopet zamenjam z mrežastim okvirjem, da odpadle varoje lahko prosto padejo na tla.

Janez Vertič, član komisije UO ČZS
za ekološko čebelarjenje

Mejne vrednosti napadenosti z varojami v čebelji družini (VF NVI, 1. 3. 2019):

Čas kontrole napadenosti družin z varojami	Povprečni dnevni naravni odpad varoj (povprečje v treh tednih)	Število varoj na 100 trotovskih ličink (% napadenosti)	Število varoj na 100 čebeljih ličink (% napadenosti)	Število varoj na 500 odraslih čebel (% napadenosti)
april	1 /dan	2 (2 %)	1 (1 %)	1 (0,2 %)
maj	1 /dan	2 (2 %)	1 (1 %)	2 (0,4 %)
junij	2 /dan	4 (4 %)		5 (1 %)
julij–avgust	3 /dan	7 (7 %)		8 (1,6 %)
september–oktober	3 /teden			10 (2 %)
november–januar				1 (0,2 %)
po zdravljenju november–marec	- v kolikor v 3 tednih po zadnjem zimskem zdravljenju odpade do 100 varoj, je pričakovati manj problemov z varojami v letu, ki sledi - v kolikor v 3 tednih po zadnjem zimskem zdravljenju odpade več kot 100 varoj, se posvetujte z veterinarjem VF NVI			

Obdobje, ko so čebele brez zalege, je najbolj primeren čas za zatiranje varoj, saj so te takrat najbolj ranljive. Ko nastopi daljše obdobje nizkih temperatur konec novembra in začetek decembra (seveda tudi kasneje, lahko šele januarja) opravi zimsko zatiranje s sublimacijo oksalne kisline s sublimatorjem, odpad preverjam na vložkih. Zunanja temperatura pri tem opravilu naj bi bila 5–10 °C (lahko je tudi manj).

Ker je čas, ko v panju ni pokrite zalege, najbolj učinkovit za zatiranje, enako počnem tudi med letom pri rojih in izrojencih. Opravi sublimacijo ali čebele pokapam z zdravilom, ki vsebuje mravljično kislino in oksalno kislino.

Bojan Pavlin, član komisije UO ČZS
za ekološko čebelarjenje

Izvajanje zimskega zatiranja varoj je opravilo, ki se ga še zdaleč ne veselim, a je nujno in zato žal neizbežno. Moja največja skrb je sam čas izvedbe, da bo zdravljenje učinkovito. Pogoj za uspeh je, da je v vseh čebeljih družinah v čebelnjaku stanje brez čebelje zalege. Ko sem prepričan, da je čas in stanje družine primerno, se pripravim in prvi ugoden dan, ko je temperatura med 5 in 10 °C, uporabim zdravilo iz oksalne kisline, po metodi kapljanja. Zdravilo pripravim po navodilih proizvajalca in ga segrejem in ohranjam na vsaj 30 °C, saj ne želim družin še dodatno obremenjevati s kapanjem hladne raztopine. Pred aplikacijo panj odprem, odstranim zadnja vratca in s svetilko pregledam število ulic, ki jih zaseda čebelja družina. Za zdravljenje uporabljam avtomatsko brizgo, s katero doziram količino 5 ml na polno zasedeno ulico. Skrajne stranske ulice, kjer je navadno čebele manj, zdravila doziram nekoliko manj. Pazim, da zdravilo čim bolj enakomerno nanese na čebele v ulici in da ga ne polivam po tleh panja, kjer nima nikakršnega učinka.

Aleš Bozovičar, vodja
Opazovalno-napovedovalne službe

Zimsko zatiranje varoj je eno najpomembnejših čebelarjevih opravil. S pravočasnim in uspešnim zdravljenjem v času, ko v čebeljih družinah ni prisotne pokrite zalege, lahko število varoj občutno zmanjšamo, kar je pomembno za razvoj čebeljih družin spomladi in poleti. Sam se opravila lotim v prvi polovici decembra (v odvisnosti od razpoložljivega časa in vremena pa tudi kasneje), na sončen in razmeroma tople dan, ko čebele vsaj malo izletavajo. Če imam zaradi tople jeseni in vidne aktivnosti čebel v oktobru in novembru dvome glede prisotnosti pokrite zalege, stanje v nekaj naključno izbranih panjih raje preverim in se na podlagi tega odločim ali zatiranje izvedem ali pa z njim še počakam.

Glede na to, da pri čebeljih družinah že več let uporabljam le sredstva, dovoljena v ekološkem čebelarjenju, zimsko zatiranje izvedem s sredstvom na osnovi oksalne kisline, največkrat po metodi sublimacije. Sprva sem za to opravilo uporabljal starejši sublimator, ki ni omogočal regulacije temperature in ga je bilo treba skozi žrelo poriniti pod sate ter pri tem odstranjevati žrelno letev. Pred nekaj leti sem zaradi hitrejšega dela in bolj optimalne sublimacije omenjeno napravo zamenjal za novejšo. Ta omogoča regulacijo temperature ter vpihanje hlapov skozi žrelo panjev. Posledično lahko sublimacijo izvedem tudi v panjih, kjer žrelne letve ni možno odstraniti, v času sublimacije pa v panjih lahko ostane tudi testni vložek, na katerem nekaj dni po zatiranju preverim odpad varoje. Če je odpadlih varoj malo, je to znak, da so bile aktivnosti v preteklih mesecih dobro izvedene, v primeru večjega odpada pa se je smiselno posvetovati z veterinarjem ali zatiranje tudi ponoviti.

Poleg sublimiranja zimsko zatiranje občasno izvajam tudi po metodi kapanja, a le v nakladnih panjih, kjer je tovrstna aplikacija enostavnejša kot pri AŽ-panjih. Pri tem upoštevam navodila proizvajalca za pripravo in apliciranje raztopine ter to pred uporabo segrejem na 30–35 °C.

Simon Golob, svetovalec JSSČ
za tehnologijo čebelarjenja

Ocena čebelarske pašne sezone 2022

Aleš Bozovičar

vodja Opazovalno-napovedovalne službe
ales.bozovicar@czs.si

Lansko poročilo o medenju (*Slovenski čebelar* 11/2022, str. 310–311) sem zaključil z mislijo, da »bo pa leto 2022 boljše«. Vesel sem, ko lahko sedaj rečem, da je bilo res tako. Letošnje leto je vsaj nekoliko omililo posledice preteklih slabih sezon. Če bi ga opisali v enem stavku, bi lahko rekli dober začetek, slab konec.

Končno smo imeli hladno zimo, sicer ponovno skromno z vidika količin snega, vendar so bile vsaj temperature pod 8 °C vse do začetka marca, kar je dobro vplivalo na mirovanje rastlin in čebel.

Temperature so se marca postopoma dvigovale in spodbudile prve spomladanske rastline k cvetenju. To so s pridom izkoriščale čebele, ki so stopnjevale svoj razvoj s širjenjem obsega zalege in števila čebel. Izjema je bil tudi obseg sončnega obsevanja. Veliko ur obsevanja smo imeli v marcu, kar 167 % več kot v primerjalnem obdobju med letoma 1981 in 2010. Rastline so se hitro razvijale, kar je ob vdorih hladnejšega zraka in negativnih temperaturah nakazovalo na ponovno pozebo. Slano smo imeli tudi v kasnejših dneh aprila, ko je brsteti začinjala robinija. Toda na sadnem drevju in na robinji k sreči nismo beležili večjih škod.

Poleg znanilcev pomladi so v ugodnem času cveteli tudi regrat, divja češnja in druge sadne vrste. Bolje razvitim čebeljim družinam je v tem času uspelo nabrati skromne presežke medu, ki so ga lahko izkoristili tudi čebelarji s točenjem cvetličnega medu. Še boljše stanje je bilo v drugi polovici aprila na vzhodu in jugovzhodu države, kjer je cvetela oljna ogrščica. Ta je skupaj s

predhodno cvetlično pašo ponudila solidne donose na panj.

Poleg nektarnih paš smo letos aprila opazovali veliko število uši, predvsem na listavcih. Najbolj sta izstopala javor in bukev. Na teh drevesnih vrstah so uši povzročile čezmerno sesanje drevesnega soka in v marsikaterem sestoju povzročile sušenje listov. Koliko so čebele to pašo izkoristile, je težko reči, saj je bilo virov medenja v tem času letos res veliko.

Ugodno vreme se je nadaljevalo tudi maja. Imeli smo dobre donose robinije na območju Primorske in kar odlične donose akacijevega medu na vzhodu ter jugu države. Sočasno z robinijo je v nižjih, toplejših, predelih države začel cveteti gorski javor, ki je imel obilo cvetja in povzročiteljev medenja – uši –, ki so se dobro razvile in izločale v času cvetenja ter po njem. Na marsikateri lokaciji po državi beležili zelo dobre donose javorja.

Na smreki večjega števila povzročiteljev medenja nismo opazili. Zasačili smo posamezne

Izločanje uši na javorju v središču Ljubljane.

Po dolgem času je medila robinija.

kolonije rdečerjave smrekove ušice in sivozelene smrekove ušice, ki se jim obsežneje ni uspelo razviti. Uši smo ob koncu aprila opazovali tudi na hoji. V prvi fazi rjavo hojevo ušico, kasneje tudi zeleno hojevo ušico, ki se je na območju notranjskih in kočevskih gozdov dobro razvila. Slednje so pozneje zaradi razvoja njenih naravnih sovražnikov (trepetavk, os...) in visokih zračnih temperatur ter sušnih razmer nazadovala z razvojem in povsem prenehala izločati.

Pomanjkanje padavin je povzročilo sušo kar je močno

vplivalo na količino vode v rečnih strugah, potokih, jezerih in na raven podtalnice. Posledice suše smo čebelarji občutili tudi v času cvetenja kostanja in lipe v začetku junija. Pri obeh rastlinah smo opazili veliko število cvetov. Na območjih Kočevja in Bele krajine na lipi opazili tudi veliko število ušic, ki bi ob ugodnih pogojih morale ponuditi spremljevalno pašo in dobre donose. Žal teh donosov nismo zaznali. Presenetljivo je letos bolje medila velikolistna lipa, ki je imela v času svojega cvetenja boljše pogoje za medenje, česar malolistna lipa in

kostanj nista imela. V začetku junija smo na zgodnjih legah že zaznali cvetenje kostanja in malolistne lipe, ko smo bili deležni drugega vročinskega vala, ki je trajal skoraj deset dni. Imeli smo zelo visoke temperature, blizu 40 °C, z zelo nizko zračno vlago in pogostim jugozahodnim vetrom, ki je sušil nektar v cvetovih rastlin. Zato smo imeli veliko slabše donose od pričakovanih.

Izrazita suša je vplivala na razvoj povzročiteljev medenja, ki so se spomladi pojavili skoraj na vseh rastlinskih vrstah, dobro izločali, potem pa zaradi slabih pogojev nazadovali in ob koncu junija prenehali z razvojem in izločanjem mane. Posledice suše smo občutili z razširitvijo največjega požara pri nas, ko je na Krasu pogorelo več kot 2000 hektarjev površine.

Tu lahko potegnemo vzporednice s slabim zaključkom leta, saj se je po vsej državi s 25. junijem končalo medenje rastlin. Donosov nektarja in mane skoraj nismo beležili vse do druge polovice avgusta, ko so na posameznih delih države zacvetele travniške rastline, gozdna podrast in medovite kmetijske poljščine (ajda, sončnice, gorjušica) ter poskrbele za ravnanje tehtnic.

Izločanje uši na lipi.

Tudi bukev je letos gostila ušice.

Na območju Pohorja so se v tem času ponovno obnovile uši na listavcih in ponujale donose do 1 kg mane na dan. V večini smo beležili naglo kristalizacijo medu že v satju.

Sedaj pa pogledajmo kaj nam o letošnji sezoni povedo številke. Kot ste verjetno seznanjeni, so v letošnji sezoni začele delovati tehtnice, ki so jih čebelarska društva kupila na razpisu MKGP-ja. Tehtnice podatke prikazujejo v sklopu opazovalno-napovedovalne službe. V pašni sezoni smo razpolagali z več kot 200 čebelarskimi tehtnicami. Rezultat tega je boljša pokritost Slovenije in realnejša slika donosov. Ker vse tehtnice niso delovale brezhibno, nekatere pa smo vključili v sistem kasneje, vseh v oceni letne pridelave medu nismo upoštevali. Upoštevali smo 152 tehtnic, ki so v povprečju prikazale 16 kg donosa na panj. Letošnje leto se tako uvršča med leta z boljšimi donosi medu. Na letni ravni smo pridelali 2405 t medu in za malenkost prehiteli leto 2013 in za slabih 70 t zaostali za letom 2011.

Glede na opažene ušice na listavcih in na hoji ob koncu avgusta, so obeti za prihodnje leto boljši. In s tako mislijo bom zaključil letošnje poročilo in vsem skupaj zaželel uspešno prezimitev čebeljih družin, mrzlo in sneženo zimo ter odlično pašno sezono 2023. 🍯

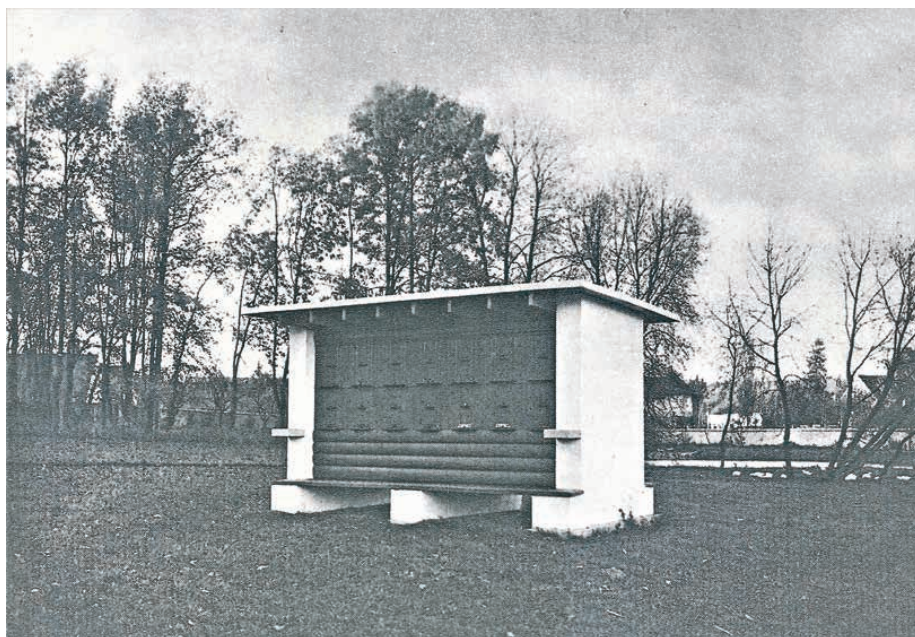
Arhitekt Jože Plečnik

Andrej Hrausky

andrej.hrausky@dessa.si

Letos praznujemo 150. obletnico rojstva arhitekta Jožeta Plečnika. Ob tej priložnosti se spominjamo njegovega prispevka k slovenski arhitekturi, kulturi in čebelarstvu.

Plečnik je izhajal iz mizarске družine in je pred študijem arhitekture na Dunaju diplomiral na Državni obrtni šoli v Gradcu. Bil je še eden tistih, ki so imeli neposredne izkušnje z materiali in njihovim oblikovanjem. Po končanem študiju na dunajski akademiji leta 1898, se je Plečnik na Dunaju uveljavil kot samostojen arhitekt, leta 1911 na pobudo prijatelja in sošolca Jana Kotěre sprejel mesto profesorja na praški umetnoobrtni šoli. V Pragi je ostal do konca prve svetovne vojne in se leta 1920 vrnil v Ljubljano, da bi prevzel profesorsko mesto na

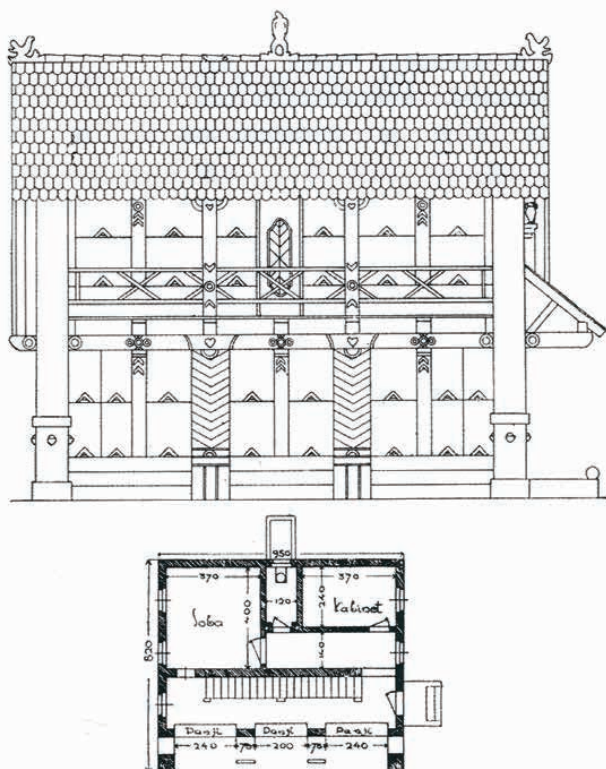

Stara fotografija čebelnjaka v Lanyh.

arhitekturnem oddelku Tehnične fakultete v Ljubljani. Plečnik je svojim učencem dajal tudi naloge oblikovanja čebelnjakov, kar vemo

na podlagi šolskega projekta Domicijana Serajnika, ki je bil objavljen v publikaciji *Iz ljubljanske šole za arhitekturo* iz leta 1925. Šlo je za inovativno rešitev dvonadstropne stavbe za čebelarja s sobo, kabinetom in sanitarijami, ki je imela na glavni fasadi prostor za panje, razporejene v višino. Projekt je treba razumeti kot raziskavo novih možnosti oblikovanja čebelnjakov. Vedeti je treba, da je Plečnik vedno stremel za izvirnimi rešitvami. Kot je na Žalah namesto mrtvašnice zasnoval park s poslovilnimi kapelami ali si je namesto funkcionalne narodne knjižnice zamislil simbolni tempelj modrosti, pri Tromostovju namesto širokega mosta kar tri mostove ali trg na vodi pri Čevljarskem mostu, je tudi pri čebelnjakih iskal nove rešitve.

Hkrati z delom v Ljubljani je Plečnik vse do leta 1934 deloval tudi v Pragi. Novembra 1920 ga je češkoslovaški predsednik Tomáš Masaryk imenoval za arhitekta Praškega gradu. Poleg preurejanja Praškega gradu je bila ena njegovih prvih nalog tudi ureditev graščine v Lanyh. Češkoslovaška jo je leta 1921

Domicijan Serajnik: ČEBELNJAK

Fizikalno-kemijske lastnosti matičnega mlečka

Ana Janžekovič

svetovalka za varno hrano JSSČ

ana.janzekovic@czs.si

V skladu s Programom ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2020–2022, ki je bil financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije, smo izvedli raziskavo *Karakterizacija čebeljih pridelkov*. V raziskavi smo analizirali tudi fizikalno-kemijske lastnosti matičnega mlečka.

Matični mleček je izloček žlez čebel delavk in predstavlja hranilni vir v prvih dneh prehranjevanja ličinke in edini prehranski vir matice. Zaradi svoje sestave ima dobre funkcionalne lastnosti, kot so antibakterijska in protivnetna aktivnost, antioksidativna učinkovitost ter dezinfekcijsko delovanje. Uporablja se tako v prehranski, farmacevtski kot kozmetični industriji. Uporabljamo ga v prehrani, kot prehranski dodatek ali ga nanašamo na kožo.

Izloček je v največji meri sestavljen iz vode. Sledijo beljakovine, maščobe, sladkorji, fenolne spojine, minerali in elementi v sledovih. Na sestavo in delež posameznih komponent matičnega mlečka raznolikost pašnih virov in okoljski dejavniki. V matičnem mlečku je prisoten tudi pelod rastlin, na katerih so čebele nabirale nektar.

Vsebnost vode matičnega mlečka slovenskih vzorcev je v povprečju 65,2 g/100 g (Preglednica 1). Ta vrednost je v skladu s standardi ISO, ki se gibljejo med 62 in

68,5 g vode/100 g matičnega mlečka. Analizirana vrednost je primerljiva tudi z vrednostmi, ki so jih določili v podobnih evropskih in svetovnih raziskavah. V analiziranih vzorcih smo določili tudi vsebnost beljakovin, ki je znašala 12,5 g/100 g (Preglednica 1). Tudi ta vrednost se sklada s standardi ISO, ki navajajo, da naj se vsebnost beljakovin giblje med 11 in 18 g/100 g. Analizirana vrednost je v skladu s primerljivimi evropskimi študijami. Tudi vrednost pH je v okviru primerjalnih rezultatov. Za slovenske vzorce smo izmerili povprečno vrednost pH 4,0; v primerljivih študijah pa se pH matičnega mlečka giblje med 3,4 in 4,5. To nakazuje, da pridelujemo kakovosten evropsko in svetovno primerljiv matični mleček.

Antioksidativna učinkovitost matičnega mlečka je nekoliko slabša v primerjavi z antioksidativno učinkovitostjo cvetnega prahu in propolisa. Antioksidanti so molekule, ki s svojo stabilno strukturo preprečujejo oksidacijo celičnih komponent. S tem preprečujejo razvoj nekaterih bolezni, kot so bolezni srčno-žilnega sistema, rakava obolenja, kronična vnetja in artritis.

S primerjanjem vsebnosti skupnih fenolnih spojin vidimo, da imajo vzorci, ki smo jih analizirali, več fenolnih spojin v primerjavi s študijo, opravljeno na Kitajskem, in manj v primerjavi s študijo, opravljeno v Turčiji. V povprečju naj bi bila vsebnost skupnih fenolnih spojin med 30 in 90 mg_{GK}/100 g.

Te vrednosti smo dosegli v programskih letih 2020 in 2022, ne pa tudi v letu 2021, zato je skupno povprečje nekoliko pod priporočeno mejo. Na tem mestu je nujno

Preglednica 1: Primerjalne vrednosti fizikalno-kemijskih parametrov matičnega mlečka (s poudarjenim so označeni rezultati analize).

	Vsebnost vode (g/100 g)	Vsebnost beljakovin (g/100 g)	Vrednost pH	Kislost (mL 0,1 M NaOH/g)
ISO (2016)	62,0–68,50	11,0–18,0	/	3,0–5,3
Sabatini in sod., 2009	60,0–70,0	9,0–18,0	3,4–4,5	3,0–6,0
Guo in sod., 2021	60,0–70,0	12,0–15,0	3,6–4,2	/
Kandolf in sod., 2022	65,2	12,5	4,0	4,3

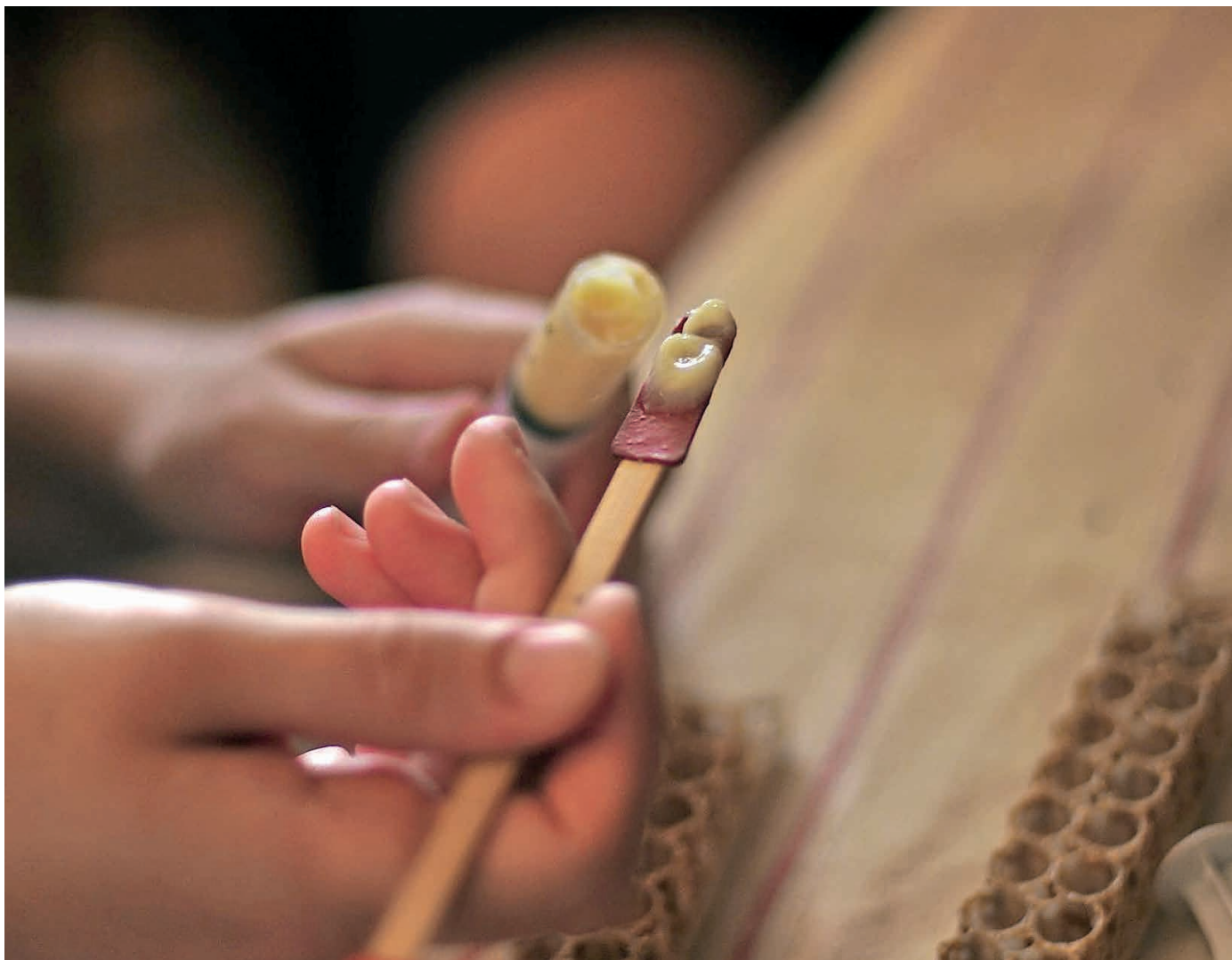

Foto: arhiv ČZS

Matični mleček ima protibakterijsko in protivnetno aktivnost, antioksidativno učinkovitost ter dezinfekcijsko delovanje.

upoštevati tudi razliko v letih in v geografskem območju. Leto 2021 je bilo za slovensko območje slabo čebelarstvo leto s slabimi pašami, kar je privedlo do nižje vsebnosti fenolnih spojin v matičnem mlečku. Na vsebnost skupnih fenolnih spojin vpliva tudi botanični izvor paše. Vse naštetost se odraža v sestavi čebeljih pridelkov, ki so močno odvisni od sezonskih nihanj. Zaključimo lahko, da je analizirani matični mleček slovenskega porekla

ustrezen po priporočilih, ki jih predvideva standard ISO. Antioksidativna učinkovitost in vsebnost skupnih fenolnih spojin sta močno odvisni od letnih sezonskih nihanj in geografskega območja izvora. Kljub vsemu so bili analizirani vzorci v predvidenem okvirju standardov in priporočil za matični mleček. 🍯

Preglednica 2: Primerjalne vrednosti skupnih fenolnih spojin matičnega mlečka (s poudarjenim so označeni rezultati analize).

	Vsebnost skupnih fenolnih spojin (mg _{CK} /100 g)
Nainu in sod., 2021	30–90
Guo in sod., 2021	23,3
Özök in sod., 2017	59,2
Kandolf in sod., 2022	27,3

Viri:

- Guo, J., Wang, Z., Chen, Y., Cao, J., Tian, W., Ma, B., Dong, Y. 2021. *Active components and biological functions of royal jelly*. Journal of Functional Foods, 82, 104514: str. 11.
- ISO 12824. Royal jelly – Specifications. 2016: str. 35.
- Kandolf Borovšak, A., Lilek, N., Samec, T., Bertonecelj, J., Korošec, M., Debelak, A., Janžekovič, A. 2022. *Končno poročilo aplikativne raziskave Karakterizacija čebeljih pridelkov*. Lukovica: Čebelarstvo zveza Slovenije: 62–83.
- Nainu, F., Masyita, A., Akbar Bahar, M., Raihan, M., Prova, S. R., Mitra, S., Bin Emran, T., Simal-Gandara, J. 2021. *Pharmaceutical Prospects of Bee Products: Special Focus on Anticancer, Antibacterial, Antiviral, and Antiparasitic Properties*. Antibiotics, 10, 822, <https://doi.org/10.3390/antibiotics10070822>, str. 37.
- Özök, D., Silici, S. 2016. *Antioxidant activities of honeybee products and their mixtures*. Food Science Biotechnology, 26, 1: 201–206.

Oplemenitev tržne vrednosti medu s shemo kakovosti

Aljaž Debelak,¹ Tina Žerovnik²

¹ svetovalec JSSČ za varno hrano,
aljaz.debelak@czs.si

² svetovalka JSSČ za ekonomiko,
tina.zerovnik@czs.si

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo ni ves med, pridelan v Sloveniji, ampak zgolj med čebelarjev, ki so vključeni v evropsko shemo kakovosti SMGO. Pridelovalci Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo svojim potrošnikom zagotavljajo dodatno kakovost in sledljivost vsakega kozarca medu. Čebelar, ki se odloči za vključitev v shemo višje kakovosti, kot je SMGO, jasno sporoča svojim potrošnikom, da ima ogromno čebelarskega znanja, dela vestno, njegov med pa je varen in kakovosten, s tem pa tudi vreden višje cene.

Poleg kakovosti so za Slovenski med značilne tudi vrstna pestrost in dobro izražene tipične senzorične lastnosti posameznih vrst medu. Vrste Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo so: akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, smrekov, hojev in gozdni med.

Kakovost zagotavljamo z notranjim in zunanjim nadzorom pridelave medu. Notranji nadzor izvaja Čebelarska zveza Slovenije. Pred vstopom v shemo kakovosti čebelarja obišče terenski svetovalec ČZS in opravi presojo njegovega čebelarstva. Preveri, ali čebelar deluje v skladu s Smernicami dobrih higienskih navad v čebelarstvu in zagotavlja sledljivost svojega medu z vodenjem ustrezne dokumentacije in shranjevanjem vzorcev medu. Odvzame mu tudi en vzorec medu, na katerem naredi terenski meritvi vsebnosti vode in električne prevodnosti, ter ga pošlje na ČZS, kjer dodatno analiziramo kakovostne parametre medu še v svojem laboratoriju. Presojo pri čebelarju ponovimo vsake tri leta. Vsako leto sta narejeni tudi zunanja presoja certifikacijskega organa Bureau Veritas, ki izvede kontrolo nosilca certifikata (ČZS), ter presoja pri nekaterih naključno izbranih čebelarjih, vključenih v shemo kakovosti. Po uspešno opravljeni prvi presoji Čebelarska zveza Slovenije čebelarju izda certifikat pridelovalca Slovenskega medu z zaščiteno geografsko

označbo, vedno pa prejme tudi analizne izvide njegovega vzorca medu.

Sledljivost vsakega kozarca SMGO zagotavljamo s posebno zaščitno prelepko z evropskim simbolom zaščitene geografske označbe, na kateri je unikatna serijska številka, ki jo lahko

Strožji kriteriji kakovosti Pravilnika o Slovenskem medu z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 46/09) v primerjavi s Pravilnikom o medu (Uradni list RS, št. 4/11):

- Med mora vsebovati manj kot 20,0 % vode, manj kot 18,6 % vode za SMGO.
- Med mora vsebovati manj kot 40 mg/kg HMF-a, manj kot 15 mg/kg HMF-a za SMGO.

povežemo s posameznim uporabnikom sheme.

Sistem SMGO je kolektivna zaščita skupine proizvajalcev in je za

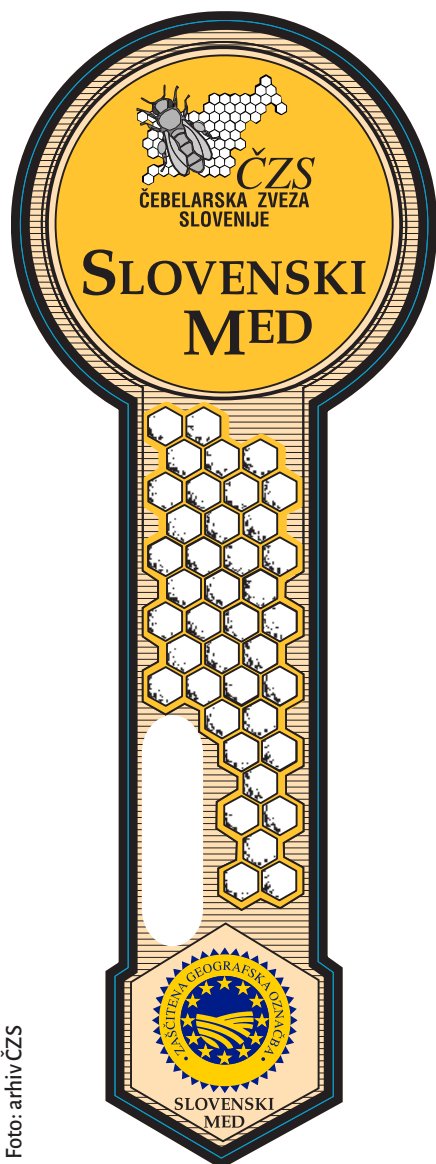

Foto: arhiv ČZS

uporabnika popolnoma brezplačna, vse stroške certificiranja in notranjega nadzora nosi ČZS. Edini strošek proizvajalca je nabava zaščitnih prelepok.

Naš cilj je ozaveščanje potrošnikov o izdelkih višje kakovosti, vsak pridelovalec medu »SMGO« pa lahko veliko stori že pri prodaji medu na svojem domu. Kupcu lahko razloži delovanje sistema in na njegovo željo tudi pokaže dokazila o vključenosti v shemo in rezultate laboratorijskih analiz svojega medu. Čebelarstva zveza Slovenije ves čas ozavešča splošno in čebelarsko javnost o kakovosti Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo na prireditvah in dogodkih, kjer sodelujejo naši člani. ČZS si šteje kot pomemben dosežek dogovor z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS v okviru Konzorcija EU zaščitene živilskih pridelkov in izdelkov o promociji evropskih shem kakovosti in obsežni medijski kampanji, ki se bo izvajala v začetku prihodnjega leta, v okviru katere bo potrošnikom s pomočjo oglasov na vseh medijskih kanalih predstavljen znak »zaščitena geografska označba«, kar bo velika promocija Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo.

Priložnost pri vključevanju v sheme je tudi v tem, da lahko ob dobrem trženjskem pristopu prodajamo po višjih cenah, saj z značko kakovosti potrošniku zagotavljamo zanesljivost porekla in kakovosti. Trženje medu pod kakovostno shemo Slovenski med z geografsko označbo je za čebelarje poseben izziv, nekaterim tudi tako velik, da ne želijo sodelovati v shemah kakovosti.

Vsak med moramo označiti tako, da vsebine ni mogoče spremeniti brez odprtja ali spremembe embalaže. V ta namen je najlažje uporabiti prelepko za med. Posebno prelepko z evropskim znakom »zaščitena geografska označba« pa lahko uporabljajo samo pridelovalci medu, ki so vključeni v shemo SMGO.

Pomembno je zavedanje čebelarjev, vključenih v sheme kakovosti, da je njihov med nekaj posebnega, saj ni le lokalni pridelek, ampak je lokalni pridelek, ki je prepoznan kot pridelek z značko kakovosti na evropski ravni. Poleg promocijske podpore MKGP-ja in Čebelarske zveze Slovenije je smiselno tudi medsebojno spodbujanje čebelarjev pri vključevanju v sheme. Več bo čebelarjev, ki vstopijo v kakovostne sheme, več tovrstnega medu bo na trgu, kar bo povzročilo večjo prepoznavnost kakovostnih shem kupcev in posledično večje povpraševanje po medu, ki je uvrščen v sheme kakovosti. Poleg tega, da ob večjem povpraševanju potrošnika lažje višamo cene, kot če je povpraševanja manjše ali ga ni, tudi povečamo kupno moč nakupa Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo in na ta način lažje konkuriramo drugemu medu na trgu.

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo ustreza strožjim kriterijem kakovosti, kot jih navaja državni Pravilnik o medu! Vsebuje manj kot 18,6 % vode in manj kot 15 mg/kg HMF-a, kar zagotavljamo z laboratorijskimi analizami.

Število novih članov SMGO-ja
september 2022

3

Število članov, ki so izstopili
avgusta 2022

1

Število vseh članov SMGO-ja
avgusta 2022

439

Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z g. Aljažem Debelakom po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: aljaz.debelak@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani: www.slovenskimed.si v rubriki SMGO.

Končni cilj je, da se ves med, ki je pridelan v Sloveniji, z vključitvijo v sheme kakovosti prepozna za med z dodano vrednostjo in da lahko Slovenija upraviči svoj sloves čebelarstva ne le kot čebelarstva

države z bogato kulturno dediščino, ampak tudi s pridelavo medu, ki ima evropsko značko kakovosti. Samo skupaj lahko dosežemo večjo prepoznavnost, povpraševanje kupcev in s tem tudi višjo ceno

našega kakovostnega medu z zaščiteno geografsko označbo.

Za dodatne informacije in vključitev v shemo SMGO se obrnite na: aljaz.debelak@czs.si
ali: 01/729 61 29. 🍯

Boljša prepoznavnost dodane vrednosti našega medu!

V teku je promocijska kampanja shem kakovosti, ki jo v višini 350.000 EUR financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, na pobudo Konzorcija nosilcev EU zaščitene slovenske živilske pridelave in izdelkov ter njegovega zastopnika Boštjana Noča. Oglase lahko spremljate v medijih od 21. oktobra do 30. novembra 2022 ter predvidoma maja in junija prihodnje leto. Promocijo znaka »zaščitena geografska označba«, ki ga nosi naš Slovenski med ZGO, ter znaka »zaščitena označba porekla«, ki ga najdemo na embalaži Kočevskega gozdnega medu ter Kraškega medu, bomo lahko spremljali v TV-oglasih, na družbenih omrežjih in v tiskanih medijih. Izkoristite priložnost dobre promocije in se priključite kateri izmed shem kakovosti za dodano vrednost svojega medu! Več informacij o medijski kampanji boste lahko izvedeli 16. novembra na Dnevu shem kakovosti, ki bo potekal na sedežu ČZS.

Aljaž Debelak, svetovalec JSSČ za varno hrano

Izkušnja uporabe sistema SMGO

Član sheme »Slovenski med« sem že od leta 2009, še preden nam je Evropska komisija priznala Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo (SMGO) na ravni EU leta 2013.

Pri proizvodnji medu vedno stremim k vrhunski kakovosti in njegovemu poreklu.

Potrošniki se vedno bolj ozaveščajo o poreklu medu SMGO in njegovi kakovosti, kar dokazuje tudi izkušnja, ki jo imam s svojimi strankami pri prodaji medu na domu, ko se stranke zelo rade pogovorijo in pozanimajo o kakovosti in označbi. Prodaja na domu omogoča, da se strankam bolj posvetim in tako znanje in izkušnje, ki so jih pridobile, prenašajo naprej svojim prijateljem, sorodnikom, znancem, ki se za nakup medu prav tako obrnejo na nas.

V trgovinah se seveda potrošnikom na tak način ne moremo približati, vendar opažam, da ljudem zanimanje za med z geografskim poreklom iz leta v leto narašča, kljub temu je takih potrošnikov še vedno premalo. Zato bi bilo dobro, da bi lastniki

medu SMGO, ki svoj med prodajajo trgovcem, z njimi sklenili dogovor, da je ta blagovna znamka medu na trgovinskih policah ločena od nizkocenovnih medov z vprašljivo kakovostjo. Na izpostavljeni polici pa naj bo jasno označeno, da gre za »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo«.

Moje stalne stranke zaupajo kakovosti mojega medu, ker je ta pod stalno kakovostno kontrolo (SMGO), in s tem sprejmejo tudi primerno ceno.

g. Zvonko Sedmak, član komisije UO ČZS za Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori

Ljudmila Bokal

milka.bokal@gmail.com

Za ajdo, ki je na Slovenskem tradicionalna medovita rastlina, pravijo, da je starodavna kultura in da je njena domovina Osrednja Azija. Veljala naj bi za slovensko ljudsko jed, zato ni čudno, da se je ujela v ljudske pesmi. Najbolj znana je tista *Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori ...*, ki opisuje za žetev ne preveč vneto dekle, kar se razpozna v številu snopov. A ajda ima še druge pesniške občudovalce. V svoje pesmi jo je pogosto vpletal Josip Murn – Aleksandrov (1879–1901), čigar 120-letnice smrti smo se spominjali lani. Murn ni bil srečen človek. Kot nezakonski sin se je selil od enega doma do drugega; znano je, da je večkrat hodil na oddih na Gorenjsko. Umrl je star komaj 22 let. Mogoče je prav med obiski po gorenjskih kmetijah našel spodbude za pesniško izražanje o ajdi.

V pesmi z naslovom *Pesem o ajdi* Murn to rastlino označuje z dvema barvama, belo in rdečkasto, saj so taka ajdova socvetja. »Kakor bela grud // goraka od krvi // mlade radosti // v cvetju ajda diši.« Videti je, da je ajda prispodoba dekliških prsi in vabljuje mladosti. Njeno že od daleč razpoznavno znamenje so vonjave, in ko je »polna medu«, se vanjo skrijejo čebele. Ajda je tedaj na višku cvetenja in postane kot bel golob, ki »upira v svet rdeče oči«. Ta primera se skoraj drzno nanaša na rdečkasto barvo ajdovega cvetja, a že v naslednji kitici pesnik nenavadno razpoloženje razbremeni in ajdi zapoje vso slavo: »Kadar klas šumi, // kmet počije se, // kadar ajda diši, ji odkrije se!« Spoštovanje je tako veliko, da je enako tistemu, ki se izraža v svetih prostorih.«

Veselejše, tako rekoč poskočne strune pa Murn ubira v pesmi *Petnajst let*. Pesem se začne z veselim sporočilom, ki mu sledi še vzklík: »Moja ljubica je stara petnajst let, oj, petnajst mladih, lepih let.« Čebelje nabiranje medicinine in mane primerja z mladim dekletom, na katero kliče božji blagoslov, ko išče prve ljubezenske navezave. »Poživi Bog teh petnajst let, // njih prvi čas, njih nežni cvet! // Tako pogleda sonce v svet, // čebela zbira prvi med.«

Zima pa je naslov pesmi, v kateri pesnik v motiv opustele narave vplete vsakdanje prezimovanje čebel. Dogajanje ni vzvišeno, stavki so skoraj trdi, kratki, kot je delo v naravi v tem času: »Pride poletje, žge in peče, // pride jesen zapre čebele in pride zima, // oddahne si in zapre duri naše.«

Mi pa nadaljujemo: zdaj je čas za močno hrano, mednjo sodi ajdov med, za obede pa pridejo v poštev ajdovi žganci. Saj se ajda povezuje s hrano, tudi z

Foto: arhiv ČZS

zdravjem. Ker ne vsebuje glutena, dobiva v prehrani ugledno mesto. Zdravo nahranjeni pa se z našo medovito rastlino spomnimo še na ljudsko in umetno pesem. ●

Vir: Josip Murn, *Topol samujoč*. Mladinska knjiga, 1967.
Po *Koroškem po Kranjskem*; <https://narodne-pesmi.si/pesmi/slovenija-v-citrah/po-koroskem-po-kranjskem/>, avgust 2022.

Vabilo na strokovno razpravo

V ponedeljek 14. novembra 2022 ob 16. uri vas vabimo, da se udeležite strokovne razprave na temo produktne odgovornosti čebelarja. Razprava bo potekala v prostorih Čebelarke zveze Slovenije. Kot sogovorca se bosta razprave udeležila predstavnik Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in predstavnik Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Vljudno vabljeni!

Ana Janžekovič

Čebelarjeva opravila v novembru

Gorazd Trušnovec, Ljubljana

gorazd.trusnovec@urbanicebelar.si

Odraščal sem v industrijskem mestecu v socialistični republiki in proti koncu osnovne šole nam je tovarišica pri geografiji razlagala, da bo že v bližnji prihodnosti večina prebivalstva delala v »terciarnem sektorju«. Moja otroška pamet tega ni mogla dojeti – kdo bo pa kaj proizvajal, če si bomo vsi samo nekaj medsebojno prodajali? Sem si pa ta paradoks zelo dobro zapomnil, in danes, ko živimo v tej prihodnosti, res vidim: revež tisti, ki mora kaj proizvajati.

Ker je to osrednja poanta tokratnega prispevka, bi lahko na tem mestu zaključil in ponudil, da vam – kot nekdo, ki deluje pretežno v terciarnem, torej storitvenem sektorju – kaj več o svojem poslovnem modelu razložim posebej, seveda ob ustrezni svetovalni pogodbi. A se bojim, da uredništvo ne bi bilo preveč navdušeno.

Pojdimo torej od začetka.

Naravna danost

Precejšnja mera začetniške sreče, ki sem je bil pri svojem čebelarjenju deležen, je verjetno do neke mere zaslužna za to, da sem z dveh panjev na balkonu prišel z leti na približno petdeset na številnih lokacijah v mestu. A sčasoma se ta sreča iztroši in ugotovil sem, da lahko v sezoni količinsko računam na pet do petnajst kilogramov medu po panju. Manj jih ni bilo niti lani, pa velja letina zaradi vremenskih

razmer za katastrofalno, več jih je pa tudi zgolj izjemoma. Skratka, zaradi obsega pridelka je nemogoče konkurirati pridelovalcem in bolj medovitim področjem oziroma prevoznikom, ki merijo donose v desetinah kilogramov po panju, kaj šele diskontnim cenam veletrgovcev.

Od vsega začetka sem spravljal vse s čebelarjenjem povezane račune in si beležil delovne ure, in ko sem naredil končni izračun, me je skoraj zadel infarkt – to je ja najdražji med na svetu! Seveda je investicij z leti manj (čeprav se te nikoli zares ne končajo) in razmerje med izdatki in prihodki postaja počasi – poudarek je na počasi – ugodnejše, a je rentabilnost, če gledamo izključno z ekonomskega stališča, še vedno skrajno mizerna.

Zelo hitro sem torej ugotovil, da bo treba dodano vrednost ustvarjati na drugačne načine. Sam nimam nobene parcele izven Ljubljane, kamor bi lahko postavil kak čebelnjak, niti interesa, da bi se ukvarjal s prevažanjem, domači prostor mi komaj zadošča za vso opremo, v mestu pa se je gospodarsko nemogoče ukvarjati s čebelarjenjem (prvič zaradi že omenjenih skromnih donosov in drugič, ker samo okolje, že prenasršeno s čebelami, tega niti ne bi preneslo).

Nujno je bilo treba obrniti perspektivo in tako ves čas delujem s programsko mislijo, da je moja čebelarska produkcija butična. Če je količina neizogibno omejena, naj bo z vložkom znanja in dela potem najboljša, kot je mogoče! Med potovanji po svetu in s sodelovanjem v mednarodnih projektih sem sicer spoznal, da je cela Slovenija butična država z butično kmetijsko in siceršnjo proizvodnjo. Zaradi tega bi lahko vse dosegalo tudi ustrezno vrednotenje, sploh zato,

Listopad je primeren za sajenje medovitih dreves; vhod na domače dvorišče zamejujejo pavlovnija, javor, latnati mehurnik in lipa.

ker nam čisto vseh naravnih danosti po nekem čudežu še ni uspelo uničiti, a je izven mojih moči, da bi to komurkoli dopovedal. Tako me tudi čisto nič ne boli, če svoj med tako silno cenite, da ga prodajate za prgišče evrov – sam ga imam za butični proizvod in sem tudi poiskal takšne odjemalce, ki znajo moje pridelke ustrezno ceniti in dobro vedo, kaj z njimi dobijo. V tem pogledu sta moja idola gastronomska genija Ana Roš in Janez Bratovž, s katerim sicer tudi sodelujem kot dobavitelj čebeljih pridelkov. Zakaj se ne bi zgledovali po najboljših?

Viri in samooskrbnost

Posledice rusko-ukrajinske vojne, ki smo jim priča in jih v celoti še niti ne dojemamo lepo kažejo, kaj se zgodi, če se spraviš v odvisnost samo od enega (energetskega) vira. Katastrofa! Nujno je treba na vseh področjih povečati samooskrbno raven, vključno s prehransko varnostjo; sicer pa upam, da k večji samopreskrbi prispevamo tudi z urbanim čebelarjenjem. V bližnji prihodnosti bosta glede na projekcije

Foto: Gorazd Trušnovec

dve tretjini svetovnega prebivalstva živeli v mestih (v Evropi kar tri četrtine), in vse te ljudi bo treba prehraniti; zgornji srednji razred, ki se širi povsod v razvitem svetu, pa obenem zavestno išče nadpovprečno kakovostna živila in je cena pri tem drugotnega pomena.

Pri razvijanju lastne čebelarke mikroekonomije lahko torej iz trenutne vojne potegnemo dragoceno lekcijo: ne postani odvisen samo od enega vira (dohodkov). Kupci so se preselili k cenejšemu ponudniku? Počakajte na take, ki bodo spoštovali vaš produkt, ali delajte na tem, da jih poiščete sami. Se vam zdi, da med kljub temu nima spodobne cene? Panj je vir številnih dobrin, ki jih lahko tržite veliko bolje in z njimi dosežete višjo dodano vrednost. Vse delo s čebelami še vedno ne odtehta vloženega truda? Delajte z ljudmi!

Skratka, takoj, ko na terenu ni dela, sledi kup nakladanja, in tako so se ta mesec čebelarji nasveti nizali v neko krožno anekdotično pripoved ... A da mi ne bo treba detajlov pojasnjevati po elektronski pošti (hvala sicer vsem, ki ste se doslej oglasili), naj se vrnem k uvodni poanti: storitev je plačana bolje od proizvodnje. Razpršite svoje »naložbe« in razmišljajte o svojem čebelarstvu kot o storitvi. Se vam zdi čudno, kako uspevajo razne apiterapije, apiturizmi in apiže-nekaj? Vsi ti akterji so to že zdavnaj spoznali in ne vem če ni zadnji čas, da še vi skočite na ta vlak. O mojih storitvah pa zares ... kdaj drugič.

Urejanje dokumentacije

Novembra puščam panje in čebele povsem pri miru – je, kar je. Če opazite propadlo družino,

Domači vrt sredi novembra 2019: brokoli v cvetu, čebele v letu.

je potrebno zapreti panje, in če predvidevate težave z glodalci, namestiti ustrezno žrelno zaščito. Sam imam panje razporejene po dobrem ducatu mestnih lokacij in to pomeni kar precej zahtevne logistike in zabeležk že med samo sezono. Glede na vrsto projektov, ki jih vodim vzporedno, bi brez teh zapiskov vse skupaj zapadlo v čisto stihijo, sicer pa sem osebno nagnjen k večjemu k pretiranemu zbiranju dokumentacije.

Da se voščena večča ne loti deviških satov je še en od čebelarških mitov. Ste poskrbeli za zaščito?

Morda tudi zato, ker sem že v letih, ko se na spomin ne morem več povsem zanesti.

Različne lokacije pomenijo tudi ločene evidence, samostojne lote medu in cvetnega prahu ter posebno vzorčenje in arhiviranje zapečatenih kozarcev medu. Še ena zadeva, ki se je nabere skozi leta kar precej ... Je pa tudi res, da te arhivske primere po izteku zakonskega roka hranjenja potem porabimo v domačem gospodinjstvu, saj sem prepričan, da ni z nekaj let starim medom ob ustrezni hrambi čisto nič narobe. Pred odvzemom obveznih vzorcev medu, kar naredim že pri točenju, tudi poskrbim, da so opravljene osnovne meritve, dejansko imam pa šele novembra zares čas, da vse te podatke prepisem v ustrezne obrazce oziroma da si vzamem čas za urejanje dokumentacije. Menim, da z doslednim upoštevanjem Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP izkazujemo veljavo tako lastnemu delu kot svojim strankam in nenazadnje dragocenemu trudu naših čebel.

Ker smo se urbani čebelarji in čebelarke od vsega začetka soočali s polno skledo predsodkov in pomislekov o kakovosti in varnosti naših pridelkov pa je še posebej pomembno, da imamo ves čas na razpolago urejen dnevnik veterinarskih posegov ter drugo obvezno dokumentacijo, po možnosti še dodatno podkrepjeno z ustreznimi analizami – določen obseg teh je vsakomur brezplačno na razpolago na KIS-u in ČZS, tako da priporočam spremljanje obvestil in seveda tudi koriščenje teh analiz.

Foto: Gorazd Trušnovc

Foto: Gorazd Trušnovc

Deseta obletnica ČD Slivnica

Spomladi 2011 se je v Osnovni šoli Franca Lešnika - Vuka Slivnica oglasil gospod Alojz Lipnik in me vprašal, če bi bila šola zainteresirana, da bi se v šolskem parku zgradil čebelnjak. Idejo sem sprejel z odprtimi rokami. Takoj sem pomislil na bogato interesno dejavnost in nove izzive v poklicnem usmerjanju mladine. Iz izkušenj sem vedel, da bo stekla akcija prostovoljstva, in uspeh je bil zagotovljen s prisotnostjo zagnanega in odličnega organizatorja, gospoda Lipnika. Sledilo je nekaj mesecev administrativnih dejavnosti.

Od Občine Hoče - Slivnica smo dobili stavbno pravico in dovoljenje, da lahko na južnem robu šolskega parka zgradimo čebelnjak. Lokacija je bila ustrezno izbrana in odmaknjena od otroškega vrveža. Zavedali smo se, da moramo poskrbeti tudi za varnost otrok vrtca, ki so še posebej nepredvidljivi. Za zakonito delovanje smo vpisali čebelnjak kot kmetijski objekt. Začeli smo z osmimi panji, sčasoma pa so pokrovitelji prispevali še kakšnega nakladnega, ki smo ga postavili na streho orodnega zabojnika. Ob čebelnjaku sta kmalu zrasla zeliščni vrt in vrt medovitih rastlin. Kmalu je nastala tudi tematska učna pot evropsko znanega čebelarja Janka Pislaka.

Ob deseti obletnici delovanja Čebelarskega društva Slivnica se s ponosom oziramo proti mrzli januarski soboti leta 2012, ko nas je 13 članov ustanovilo ČD Slivnica. Izvolili smo petčlanski upravni odbor in za predsednika ustoličili gospoda Alojza Lipnika, ki je bil pobudnik za izgradnjo čebelnjaka v šolskem parku in je med člani užival neomajno podporo ter tudi strokovno zaupanje. Med člani sta se kmalu znašli tudi Tanja Blaznik in Karmen Jezernik – učiteljici, ki sta prevzeli promocijo čebelarstva v šoli. Med ustanovnimi člani je bila tudi sedaj vidna članica društva, pomočnica ravnateljca, gospa Mira Prel. V prvih letih je čebelarski krožek vodil gospod Lipnik, ki je s svojimi varovanci redno pobiral zlata in srebrna priznanja na državnih tekmovanjih. Učenci, ki so se odločili za čebelarstvo v okviru neobveznih izbirnih predmetov, so bili vpisani v program po učnem načrtu.

Čebelnjak je zgrajen po smernicah stroke in didaktičnih načelih. Med panji in učilnico je steklena pregrada. Učenci neposredno spremljajo delo čebelarja pri vseh nalogah. Društvo je raslo in pokazale so se potrebe po dodatni večnamenski učilnici. Odprtje je bilo 23. septembra 2019.

Svoje delo smo mesečno analizirali na sestankih društva. Kako vidijo naše delo drugi, so nam na letnih občnih zborih povedali čebelarji iz Podčetrčka, Rač, Hoč, Slovenske Bistrice in Maribora. V desetih letih smo izvedli mnoge dejavnosti. Skrbeli smo za strokovna predavanja, obiskali smo večje čebelarje doma in v tujini, udeležili smo se mednarodnih sejmov in vzorno

sodelovali s Čebelarsko zvezo Slovenije.

S svojo prisotnostjo so nas na svečanosti ob deseti obletnici ČD Slivnica počastili člani družine Pislak Bali, ki so nam dali soglasje, da se naše čebelarsko društvo po novem imenuje ČD Janka Pislaka Slivnica.

Ponosni smo tudi na vsakoletno slikarsko kolonijo na temo »svetovi čebel«, na kateri sodeluje 15 do 20 slovenskih slikarjev. Umetnine na temo življenja čebel si z veseljem in velikim zanimanjem ogledajo krajanji in učenci šole.

Vsi nam priznavajo hiter in strokoven razvoj. Zavedamo se, da je to posledica več kot 3000 ur prostovoljnega dela in finančne pomoči občin Hoče – Slivnica in Rače - Fram, pokroviteljev in donatorjev.

Ozaveščanje o odgovornem obnašanju do narave je ena temeljnih nalog društva. Zavedati se moramo, da je naša skupna prihodnost odvisna od odgovornosti vseh nas do okolja. Društvo bo skladno s temi vrednotami delovalo tudi v prihodnje.

Anton Obreht, upokojeni ravnatelj
OŠ Franca Lešnika - Vuka Slivnica

Vključite se v sistem ekološkega čebelarjenja

Ekološko čebelarjenje je oblika in način čebelarjenja, ki le počasi pridobiva večji pomen v slovenskem čebelarskem prostoru. Slovenija ima odlične možnosti za nadaljnji in pospešeni razvoj tega načina čebelarjenja.

Na področju ekološkega kmetovanja je s 1. januarjem 2022 začela veljati posodobljena evropska zakonodaja, ki ureja sektor ekološkega kmetijstva, vključno z ekološkim čebelarstvom. Z vzpostavitvijo nove evropske zakonodaje se je pokazala potreba po posodobitvi nacionalne zakonodaje, zato sta v avgustu 2022 začela veljati dva predpisa, ki opredeljujeta posebnosti ekološke pridelave v Sloveniji. Tretjega avgusta 2022 sta bila objavljena Pravilnik o evidencah s področja ekološke pridelave in pridelave kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list, št. 105/2022) ter Uredba o ekološki pridelavi in pridelavi kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list, št. 105/2022). Zapisana nacionalna zakonodaja v precejšnji meri spreminja zahteve na področju ekološkega čebelarjenja, predvsem na področju dovoljenih/nedovoljenih območij za ekološko čebelarjenje. Z uveljavitvijo nove nacionalne zakonodaje s področja ekološkega kmetovanja **se v celoti ukinja zemljevid z dovoljenimi/nedovoljenimi območji za ekološko čebelarjenje.**

Prav tako so v okviru Skupne kmetijske politike 2023–2027 predpisane nove višje podpore za ekološko čebelarjenje. Te se ne izplačujejo več po panjih kakor do sedaj, ampak po skupinah (Preglednica 1).

Postopek preusmeritve v ekološko čebelarjenje se začne s prijavo v sistem kontrole ekološkega kmetijstva oziroma v tem primeru čebelarjenja. Nadzor izvajajo v Sloveniji neodvisne, pooblašene in akreditirane kontrolne organizacije. Kontrolne organizacije nato vsako

leto preverjajo vse ekološke kmetije in tudi čebelarstva.

V Sloveniji so štiri kontrolne organizacije za ekološko pridelavo oz. predelavo, ki jih za kontrolo in certificiranje proizvodov v ekološkem kmetijstvu imenuje na podlagi odločbe minister, pristojen za kmetijstvo, in jih nadzoruje Slovenska akreditacija:

- Kon-cert Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu Maribor, Vinarska ulica 14, 2000 Maribor. Tel. št.: (02) 228 49 52.

Preglednica 1: Nove višje podpore za ekološko čebelarjenje, predpisane v okviru Skupne kmetijske politike 2023–2027.

	Plačilo na čebelarja	Plačilo preusmeritev na čebelarja
od 5 do 10 čebeljih družin	273 €	294 €
od 11 do 20 čebeljih družin	545 €	588 €
od 21 do 30 čebeljih družin	909 €	981 €
od 31 do 40 čebeljih družin	1272 €	1373 €
od 41 do 50 čebeljih družin	1636 €	1765 €
od 51 do 75 čebeljih družin	2272 €	2451 €
od 76 do 100 čebeljih družin	3181 €	3432 €
od 101 do 150 čebeljih družin	4544 €	4903 €
od 151 do 200 čebeljih družin	6361 €	6864 €
od 201 do 300 čebeljih družin	9088 €	9805 €
nad 301 čebeljo družino	14.540 €	15.688 €

- IKC – Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM, Pivola 8, 2311 Hoče. Tel. št.: (02) 613 08 31.
- Bureau Veritas, d. o. o., Linhartova cesta 49a, 1000 Ljubljana. Tel. št.: (01) 475 76 00.
- TUV SUD Sava, d. o. o., Stoženska ulica 2, 1000 Ljubljana. Tel. št.: (01) 300 61 30.

Če želite vstopiti v sistem ekološkega čebelarjenja in pridobiti navedeno plačilo, se lahko vanj vključite vsako leto do 31. decembra vse do konca programskega obdobja. Seveda je treba prej urediti registracijo kmetijskega gospodarstva na upravni enoti in pridobiti številko KMG-MID ter

se vpisati v register kmetijskih gospodarstev (RKG). Večina čebelarjev je to že uredila.

Prijava do omenjenega datuma v letu je eden izmed poglavitnih pogojev za pridobitev plačila oziroma za oddajo zahtevka v prihodnjem letu. Prijavite se pri eni izmed štirih kontrolnih organizacij za ekološko kmetovanje, z njo sklenite pogodbo ter spomladi oddajte zbirno vlogo na eni od izpostav za kmetijsko svetovanje, kjer boste še pred tem izdelali program dejavnosti in oddali zahtevek za plačila iz naslova ukrepa ekološko čebelarjenje.

Po prijavi v kontrolo vas bodo obiskali pristojni iz kontrolne

organizacije in preverili izpolnjevanje pogojev za ekološko čebelarjenje. Te pogoje je treba dosledno upoštevati v celotnem obdobju čebelarjenja, saj je za pridobitev sredstev pomembna tudi pridobitev certifikata kontrolne organizacije.

Po oddaji zahtevka je treba ekološko čebelariti najmanj pet let, kajti ob morebitnem predčasnem prenehanju boste morali vrniti pridobljena sredstva. V tem obdobju so predvidena tudi obvezna letna izobraževanja, ki se jih boste morali udeležiti ter enkrat uporabiti tudi storitev svetovanja. Za vse morebitne informacije sem na razpolago na: vlado.augustin@czs.si.

Izšel je dolgo pričakovani prevod knjige o apiterapiji

Dobrega zdravja s čebelami je prva knjiga, izdana v Franciji in na svetu, ki zajema zdravljenje najpogostejših človeških patologij v kombinaciji z uporabo čebeljih pridelkov (apiterapijo), zdravilnih rastlin

(fitoterapijo), eteričnimi olji (aromaterapijo) in tradicionalno kitajsko medicino, ki jo delno poznamo po akupunkturi.

V knjigi so predstavljeni novi pristopi, ki povezujejo tradicionalna in sodobna znanja s preventivnimi in kurativnimi ukrepi, povezava med sodobnimi medicinski dognanji in naravnimi, komplementarnimi in alternativnimi pristopi ter ključne ugotovitve za diagnozo in zdravljenje bolezni.

Več kot 60 patologij, vzrokov, znakov, simptomov, diagnoz in načel zdravljenja s pristopi apiterapije, apipunkturo,

fitoterapije, prehranskimi nasveti in alternativnimi načini zdravljenja.

Je referenčna knjiga za apiterapijo, fitoterapijo, aromaterapijo in tradicionalno kitajsko medicino, ki temelji na kliničnih in zdravstvenih

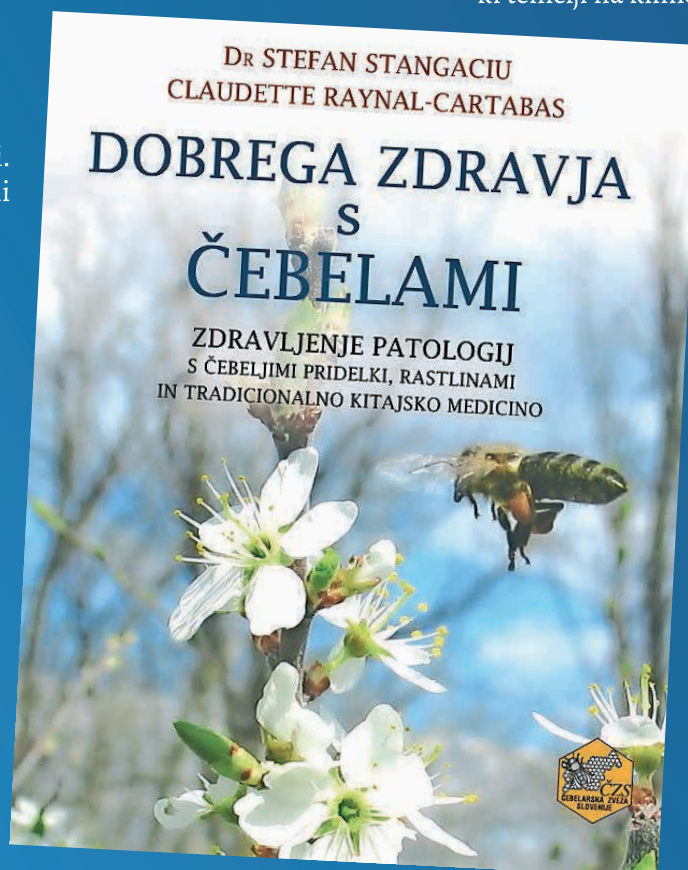
podatkih za zdravnike, terapevte, farmacevte in študente.

Informacije v knjigi so podane jasno in dostopno. Knjiga je primerna za širšo javnost ter za čebelarje in apiterapevte s predznanjem.

Predstavljen je nov koncept »srečne celice«, ki se lahko uporablja pri diagnostiki in v individualnih protokolih zdravljenja.

Cena knjige: 29,90 + PPT.

Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Vabilo na Dan shem kakovosti

Med čebelarji in ostalimi koristniki shem kakovosti je pomembno zavedanje, da imamo pri vključevanju v sheme priložnost živila prodajati po višjih cenah, saj z značko kakovosti potrošniku zagotavljamo zanesljivost porekla in kakovosti. Kaj so glavni izzivi pri vključevanju in sodelovanju v shemah kakovosti in kako se z njimi soočati, kakšni so načrti promocije shem kakovosti za prihodnost, kako pri tem sodeluje MKGP in še mnogo več bo moč izvedeti na letošnjem Dnevu shem kakovosti.

Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu vas vabi, da se udeležite posveta ob dnevu shem kakovosti, ki bo potekal na ČZS v sredo, 16. novembra 2022, z začetkom ob 10. uri.

Program posveta:

- Tatjana Buzeti, državna sekretarka na MKGP: Pozdravni nagovor;
- Boštjan Noč, predsednik ČZS: Pozdravni nagovor in predstavitev problematike pri evropskih shemah kakovosti;
- Marko Majer, Bureau Veritas: Certificiranje kmetijskih pridelkov in izdelkov v sheme kakovosti;
- Jožica Župec in Adrijana Bezeljak, Sektor za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov, MKGP: Predstavitev promocijske kampanje evropsko zaščitene slovenske živilske pridelke in izdelke;
- Razprava o izkušnjah in izzivih pri koristnikih shem kakovosti.

Po strokovnem delu Dneva shem bo sledila novinarska

konferenca, na kateri bo Čebelarstva zveza Slovenije predstavila aktualne zadeve, projekte in izzive, s katerimi se srečuje. Prav tako pa bodo predstavniki ČZS podali izjavo za javnost ob bližajočem se Tradicionalnem slovenskem zajtrku in Dnevu slovenske hrane.

V prostorih Gostišča Pri čebelici (v stavbi ČZS) bo na voljo ogled razstave živil Konzorcija nosilcev evropsko zaščitene slovenske živilske pridelke in izdelke. Konzorcij je bil ustanovljen januarja 2021 na pobudo Čebelarstva zveze Slovenije. Vanj so vključeni pridelovalci 24 slovenskih živil, ki jih odlikujejo višja kakovost, poznano poreklo, poseben način pridelave ali naša bogata kulinarčna tradicija.

Prijava

Za obisk posveta se najkasneje do 14. novembra 2022 prijavite na QR povezavi.

Vljudno vabljeni!

Tina Žerovnik, svetovalka za ekonomiko čebelarstva, JSSČ

Regijski posveti

Letos bodo regijski posveti izvedeni na lokacijah z začetkom ob 16. uri. Datumi in kraji posvetov:

1. **podravska ČD – ZČD Ptuj** – ponedeljek, **7. novembra** 2022, sindikalna stavba, **Čučkova 1**, Ptuj;
2. **primorska ČD** – sredi, **9. novembra** 2022, KS Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan;
3. **gorenjska ČD** – četrtek, **10. novembra** 2022, Čebelarstvo center Gorenjske (ČRIC), Rožna dolina 50a, Lesce;
4. **posavska ČD** – ponedeljek, **14. novembra** 2022, stavba KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem;
5. **podravska ČD (ČZD Maribor)** – sredi, **16. novembra** 2022, Pohorska vila, Pivola 8, Hoče;
6. **ljubljska in zasavska ČD** – četrtek, **18. novembra** 2022, Čebelarstvo center Slovenije, Brdo 8, Lukovica;
7. **dolenjska in belokranjska ČD** – ponedeljek, **21. novembra** 2022, Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto;
8. **pomurska ČD** – sredi, **23. novembra** 2022, prostori

Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Noršinska ulica 14, Murska Sobota;

9. **celjska ČD** – četrtek, **24. novembra** 2022, MC Šmartno ob Paki, dvorana Marof, Šmartno ob Paki 13, Šmartno ob Paki;
10. **ČD notranjskega in obalno-kraškega območja** – ponedeljek, **28. novembra** 2022, OŠ Dekani, Dekani 32, Dekani;
11. **koroška ČD** – sredi, **30. novembra** 2022, sejna soba, Meža 10, Dravograd.

Vprašanja ali pobude za obravnavo na regijskem posvetu pošljite tri dni pred regijskim posvetom na e-naslov: barbara@dimc@czs.si, da se lahko do njih opredelimo in se na njih pripravimo.

Barbara Dimc, tajnica ČZS

Vabilo na četrti znanstveni posvet o čebelah in čebelarstvu

Slovensko akademsko čebelarstvo društvo (SAČD) v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije organizira četrti znanstveni posvet o čebelah in čebelarstvu, Poklukarjeve dneve.

V petek, 18. novembra 2022, bo posvet v Veliki dvorani **Kmetijskega inštituta Slovenije**, Hacquetova ulica 17, Ljubljana. Potekal bo v **hibridni obliki** (po povezavi Zoom in v živo).

Na posvetu bodo predstavljene **diplomske, magistrske, doktorske in podoktorske naloge na področju čebelarstva v Sloveniji in na Hrvaškem**, usmerjene v nove izzive in iskanja skupnih rešitev v boju proti podnebnim spremembam, za boljšo gospodarnost, produktivnost in preživetje medonosne čebele in divjih čebel ter ohranjanje visokokakovostnih čebeljih pridelkov.

Znanstveni odbor bo izbral najboljšo predstavitev in predavatelja nagradil.

Prijave za udeležbo v živo ali po povezavi Zoom sprejemamo na: maja.smodis.skerl@kis.si.

Povezava na Zoom bo nekaj dni pred dogodkom objavljena tudi na spletu in družbenih omrežjih.

Vljudno vabljeni!

V imenu organizacijskega odbora
doc. dr. Maja Ivana Smodiš Škerl,
predsednica SAČD

Odpoklic naprav DarsGo zaradi poteka življenjske dobe

Približujemo se obdobju, ko bo napravam DarsGo, izdanim **v prvi polovici leta 2018**, potekla življenjska doba in bodo odpoklicane ter zamenjane z novimi napravami.

Odpoklic bo izveden na način, da bodo naprave DarsGo, ki se približujejo izteku življenjske dobe, ob prevozu cestninskega portala začele oddajati zvočno opozorilo – **dva piska**. Ob opisanem zvočnem opozorilu napravo DarsGo zamenjajte na najbližjem servisu DarsGo. Menjava naprave je brezplačna.

Naprav, ki med vožnjo pod cestninskimi portali oddajajo le en zvočni signal (pisk), ni treba zamenjati in jih lahko nemoteno uporabljate naprej.

Pred začetkom uporabe nove naprave obvezno nastavite pravilno število osi vozila!

Prve naprave DarsGo, ki se približujejo poteku življenjske dobe, bomo odpoklicali in zamenjali oktobra 2022. Za več informacij se obrnite na klicni center na telefonsko številko: **01/518 8 350** ali na elektronski naslov: info@darsgo.si.

Slikovni prikaz ravnanja ob zvočnem opozorilu – dva piska

Predstavitev terenskega svetovalca: Andrej Jernej

Sem Andrej Jernej, čebelarški mojster in terenski svetovalec na območju Obsotelja in Kozjanskega. Rodil sem se v družino, ki se je že dlje časa ukvarjala s čebelarstvom. Že babica Rozika Skočir je čebelarila s 40 čebeljimi družinami, moj oče pa je povečal čebelarstvo na 200 čebeljih družin. Že kot otrok sem bil povezan s čebelami in pomagal očetu krmiti čebelje družine tako, da sem svetil s svečo, ko je oče nalival sladkorno raztopino v pitalnike panjev. Oče Andrej Jernej st. je bil predsednik Čebelarkega društva Šentjur in tudi predsednik Medobčinske zveze čebelarških organizacij Celje, v Čebelarški zvezi Slovenije je opravljal delo podpredsednika ČZS.

Ko je oče umrl, sem bil primoran prevzeti čebele. Sedaj čebelarim s 40 čebeljimi družinami v Občini Šentjur. Upravljam društveni čebelnjak na Blagovni z desetimi čebeljimi družinami in sem oskrbnik učnega regijskega čebelnjaka za Savinjsko regijo v Šentjurju. Čebelarim z AŽ-panji in nakladnimi panji LR. Na Šolskem centru Šentjur upravljam še ekološki čebelnjak, za katerega smo pridobili ekološki certifikat od Inštituta KON-CERT Maribor za čebele in med. V Italiji smo leta 2013 dobili srebrno priznanje za ekološki med s certifikatom.

Aktivno udejstvovanje sem začel v ČD Dramlje kot tajnik, od leta 2003 pa sem predsednik Društva čebelarjev Blagovna. Izvoljen sem bil v upravni odbor ČZS in bil predsednik sekcije pri ČZS za ekološko čebelarjenje med letoma 2016 in 2020. Ker sem želel še poglobiti znanje o čebelarjenju, sem leta 2000 opravil mojstrski izpit na graški čebelarški šoli. V večdesetletnem aktivnem čebelarjenju so mi podelili odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje. V celjski regiji sem sodeloval in organiziral več čebelarških razstav v okviru čebelarških društev in šol. Sodelujem pri razpisih za učne čebelnjake (v lanskem letu se je postavil učni regijski čebelnjak za Savinjsko regijo) in pri urejanju ter pri organizaciji zasaditve medovitih vrtov. S pomočjo ČZS sem organiziral začetni tečaj čebelarstva v Šentjurju, ki ga je uspešno zaključilo 50 tečajnikov. Vodim tudi praktične delavnice po društvih in podajam novosti s področja tehnologije čebelarjenja.

Na mladih svet stoji je pregovor, ki zagotovo drži. Ker je starost čebelarjev vse višja, je treba približati čebelarjenje otrokom že v osnovni šoli.

Foto: arhiv Andrej Jernej

Zato z navdušenjem prenašam teoretično in praktično znanje na mlade čebelarje v osnovnih in srednjih šolah. V preteklih letih sem vodil kar 14 krožkov na različnih osnovnih in srednjih ter višjih šolah v celjski regiji. Trenutno vodim krožke na OŠ Slivnica pri Celju, POŠ Blagovna, OŠ Frankolovo, Šolski center Šentjur in Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje.

Kot terenski svetovalec pa svetujem tudi čebelarjem začetnikom, ki šele začenjajo čebelariti in z veseljem odgovarjam na njihova vprašanja. Pomagam tudi izkušenim čebelarjem s terenskimi analizami medu in pri težavah s področja tehnologije čebelarjenja.

Letos je bila obilna letina pridelkov in medu, zato sem sodeloval na ocenjevanju medu na sejmu AGRA v Gornji Radgoni. S ponosom sem prejel zlato priznanje za gozdni med, za cvetlični med iz društvenega čebelnjaka Društva čebelarjev Blagovna pa zlato priznanje in naslov prvaka vrste.

Zame je čebelarjenje način življenja, saj je vsak dan povezan s čebelami in čebelarji. Rad izmenjujem izkušnje z drugimi čebelarji in jim pomagam ter svetujem kot terenski svetovalec, ko me potrebujejo.

Andrej Jernej, terenski svetovalec na območju Obsotelja in Kozjanskega

Letošnja Razhodnja bo medena!

Na cilju letošnjega, 36. Popotovanja po Levstikovi poti od Litije bo vse v znamenju čebel in čebelarjev ter njihovih pridelkov in izdelkov. Na dogodku **Razhodnja** (kot se – v oziru časov Frana Levstika – imenuje zadnja čaša, preden se razidemo) bo **na Čatežu pri Trebnjem, v soboto, 12. novembra, od 10. ure Brenčeve dopoldne**, ki med drugim prinaša medeni zajtrk za najmlajše (v organizaciji Čebelarkega društva Trebnje), čebelji ples, promocijo Hiše kranjske čebele, medeno pravljico, klekljarsko bulo velikanko in doživljajsko Vidkovo pot. Ob 11. uri bo brezplačna delavnica *Čebelji produkti in zdravilne rastline*, ki jo bo vodila zeliščarica in čebelarska turistična vodnica Jožica Bajc Pivec. Na prizorišču bo tudi raznovrstna in pestra sejemska ponudba. Osrednji del praznika kulture, zabave in vina v čast svetega Martina na Čatežu bo ob 13. uri.

Poudarili bomo čebelarsko doto Frana Levstika in njegovega Bučelstva. Slavnostni govornik Razhodnje bo predsednik ČZS Boštjan Noč. Obiskala nas bo tudi medena kraljica Tadeja Vidmar, med drugimi pa bodo nastopili Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka, Tamburaški orkester Šmartno, Moški pevski zbor vinogradnikov Čatež, P.L.i.N, Folklorna skupina Večerna zarja, Lutkarska skupina Mokre Tačke, Čateški m'skvantarji, Skupina B & B ter voditeljica Marjana Grčman.

Razhodnjo bomo po 14. uri tradicionalno sklenili z velikim martinovanjem ter vseslovenskim srečanjem Martin in Martinov, ki jih na dogodku čaka posebno darilo. Več informacij tudi na: www.nacatez.si ter na družabnih omrežjih pod oznako Razhodnja.

Luka Bregar

Evidentiranje interesentov za usposabljanje za čebelarske mojstre

Od leta 2011 je v Sloveniji možno pridobiti naziv čebelarski mojster z opravljanjem izpitov pri OZS. Na ČZS v prihodnje načrtujemo izvedbo usposabljanja za pripravo na izpite, za izvedbo katerega je potrebna zadostna udeležba, saj gre za samoplačniško, predvidoma daljše usposabljanje. V tej fazi izvajamo

evidentiranje interesentov. Ko bomo zabeležili zadostno število zainteresiranih, bomo v sodelovanju z OZS organizirali informativni sestanek. Prijave zbiramo na e-naslovu: marko.borko@czs.si.

Marko Borko, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Delavnica medene kulinarike

Čebelarska društva in ostale zainteresirane organizacije obveščamo o možnosti izvedbe kuharske delavnice iz medene kulinarike. Novembra in decembra vam ponujamo možnost izvedbe delavnice, ki jo bo vodila upokojena profesorica gostinstva na Srednji gostinski in turistični šoli v Radovljici Marija Arh Ivanšek, izvedenka za medeno kulinariko. Za izvedbo delavnice mora naročnik zagotoviti primeren prostor za kuharsko delavnico, zagotoviti do 20 udeležencev, poravnati ceno izvedbe delavnice in kupiti hrano za določen meni po seznamu in v specificiranih količinah. **Za čebelarska društva, ki so del ČZS znaša cena za delavnico s 50-% popustom 675,00 EUR**, cena delavnice brez popusta za ostala društva oz. organizacije znaša 1350,00 EUR. **Za podrobnejše informacije o izvedbi delavnice, naročilo delavnice in uskladitev termina izvedbe se obrnite na Marka Borka**

(marko.borko@czs.si, 01/729 61 11, 051/637 204).
Število prostih terminov je omejeno.

ČZS

Kuharska delavnica v gostišču Pri čebelici

Razpisujemo prosta mesta za kuharsko delavnico iz medene kulinarike, ki bo potekala v ponedeljek, 21. novembra 2022, ob 17. uri, v gostišču Pri čebelici, Brdo 8, Lukovica, pod vodstvom profesorice Marije Arh Ivanšek. V primeru večjega zanimanja bomo razpisali dodaten termin 28. novembra 2022. Za člane ČZS znaša cena za delavnico s 50 % popustom 60,00 EUR, cena delavnice brez popusta za nečlane znaša 120,00 EUR. Strošek živil se porazdeli enakomerno med udeležence delavnice in se zaračuna posebej. Prijave zbiramo do 14. novembra 2022 na info@czs.si.

Delavnica o predelavi propolisa

Vabimo vas na delavnico o predelavi propolisa v Čebelarskem centru Slovenije, ki bo potekala v soboto, 17. decembra 2022, od 8. do 14. ure pod vodstvom čebelarskega mojstra Vlada Pušnika. Na delavnici boste pridobili znanje in spretnosti, kako pridobiti prah propolisa, kako nastaviti in dokončati vodno, oljno

in alkoholno raztopino propolisa, kako pridobiti mehki propolis ter izdelati milo in mazilo iz propolisa. Udeleženci bodo prejeli učno gradivo, brošuro Predelava propolisa, ki je všteta v ceno delavnice. Na delavnico lahko sprejmemo najmanj 30 in največ 45 udeležencev. Za člane ČZS znaša cena za delavnico s 50-% popustom

59,00 EUR, cena delavnice brez popusta za nečlane ČZS znaša 118,00 EUR. Prijave in plačilo, s katerim potrdite prijavo, sprejemamo najkasneje do 9. decembra 2022 na: info@czs.si ali: 01/729 61 00, 041/337 854 (ga. Žunič).

Marko Borko, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Zaplešimo na Čebelarški zvezi Slovenije

Z veseljem vas obveščamo, da bo v letošnjem letu ponovno zaživel Ambrožev ples. Vse čebelarje, čebelarke in druge vabimo, da si v petek, 2. decembra 2022, ob 18. uri vzamete čas za druženje. Ambrožev ples bo letos potekal v gostišču Pri čebelici na Brdu pri Lukovici, ki bo za nas pripravilo kulinarčno razvajanje ob glasbi. Želimo si ponovno obuditi ta dogodek in da bi se nam pridružili v čim večjem številu. Začetek bo ob 18. uri, ko nas bo sprejela prijetna glasba in se bo začela pogostitev. Prijave zbiramo do 15. novembra 2022, na tel. št.: 01/729 61 00 ali 041/337 854 oz. na e-naslovu: ines.zunic@czs.si. Ob prijavi je treba plačati akontacijo 25,00 EUR (nakazilo na TRR: SI56 0318 6100 2214 727, SKLIC: 02122022). Število udeležencev je omejeno. Cena aranžmaja je 45,00 EUR na osebo (aperitiv, meni s hladno predjedjo, glavno jedjo in sladico, zabavni program z ansamblom). V gostišču je moč rezervirati prenočišče.

Skupaj si bomo polepšali večer, saj bo program poln majhnih presenečenj in zabavnih iger.

Tajništvo ČZS

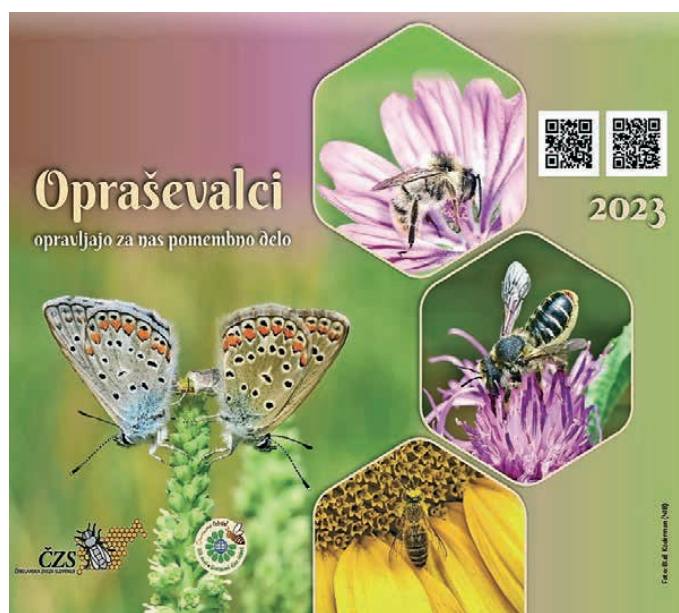
»Opraševalci opravljajo za nas pomembno delo« – tehnološki informator/koledar za leto 2023

Tehnološki informator/koledar ČZS za leto 2023 posvečamo opraševalcem. Nastal je v sodelovanju ČZS–JSSČ in NIB (Nacionalnega inštituta za biologijo) ter nosi naslov »Opraševalci opravljajo za nas pomembno delo«. Na vsaki izmed 12 strani se poleg mesečnih čebelarških nasvetov nahajajo fotografije in imena opraševalcev, opisi njih in njihovega dela. Tehnološki informator za leto 2023 boste člani ČZS prejeli po pošti skupaj z decembrsko številko revije *Slovenski čebelar*. Dodatne izvide lahko naročite pri poslovni sekretarki ČZS Ines Zajc Žunič na e-naslovu: ines.zunic@czs.si ali na telefonu 01/729 61 00. Na voljo bodo predvidoma po 12. novembru.

Simon Golob, svetovalec JSSČ

V Čebelarškem centru Slovenije, v galeriji Sivka, bo do 30. novembra 2022 na ogled razstava likovnih del Likovnega društva Paleta iz Slovenske Bistrice.

ČZS

Urnik praktičnih delavnic VF NVI v novembru in decembru 2022

Veterinarji VF NVI bodo v novembru in decembru v regijskih učnih čebelnjakih izvajali praktične delavnice prikaza zimskega zatiranja varoj. Zemljevid poti do regijskih učnih čebelnjakov je objavljen na spletni strani: <https://czs.si/content/E16>. Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
10. nov.	11.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Anita Vrničar Novak, dr. vet. med., Suzana Skerbiš, dr. vet. med.,	Regijski učni čebelnjak dolnjskega okoliša Gomila 17, 8233 Mirna (Lanšprež)	g. Koželj 031/619 961
10. nov.	17.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak gorenjskega okoliša, Zgornje Gorje	g. Legat 031/371 952
23. nov.	13.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Monika Kozar, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak belokrajskega okoliša, Sela pri Otovcu 16, Črnomelj	g. Milinkovič 030/604 090
23. nov.	16.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Monika Kozar, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak posavskega okoliša, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	g. Urek 070/600 282
25. nov.	16.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Reška cesta 35, Kočevje	g. Majerle 041/415 314
7. dec.	11.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak notranjskega okoliša, Loško/Kamna Gorica, Cerknica	ga. Braniselj 041/900 132
14. dec.	11.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak obalnokrajskega okoliša, Brce, Ilirska Bistrica	g. Primc 041 523 889
14. dec.	09.00	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak primorskega okoliša, Trebenče, Cerkno	g. Pegan 031/292 577
december 2022	-	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak pomurskega okoliša, Nemčavci	g. Šemen 031/787 235
december 2022	-	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak podravskega okoliša (Maribor), Streliška cesta 150, Maribor	g. Vogrinec 041/818 705
december 2022	-	Zimsko zatiranje varoj s praktičnim prikazom	Mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Regijski učni čebelnjak koroškega okoliša, Pod Gradom 190, Dravograd	g. Kadiš 031/644 534

Pojasnilo glede urnika usposabljanj in naknadnih sprememb urnika

Obveščanje glede usposabljanj ČZS, tudi urnika usposabljanj za tekoči mesec, poteka po več poteh, tj. v *Slovenskem čebelarju*, na spletni strani ČZS in e-čebelarju. Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Ker lahko po izidu številke *Slovenskega čebelarja* pride do sprememb urnika, je nujno, da pred udeležbo na usposabljanju preverite morebitne spremembe urnika na spletni strani ČZS, ki omogoča ažurno obveščanje in je naš glavni kanal obveščanja. Pomožni način obveščanja poteka po administrativni aplikaciji e-čebelar. Njenim uporabnikom prav tako svetujemo preverjanje spletne strani ČZS za morebitne spremembe urnika ali tipkarskih napak, do katerih lahko pride zaradi vnosa podatkov v aplikacijo in se zanje opravičujemo. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS zaradi elektronskega evidentiranja prisotnosti!

Marko Borko, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Urniki usposabljanj v novembru 2022

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
8. nov.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Aljaž Debelak	Čebelarški dom Hrastnik	g. Štaut 031/448 135
7. nov.	18.00	Priprava čebeljih pridelkov na prodajo in čebelarska zakonodaja	Tina Žerovnik	Modra dvorana Jakličevega doma, Videm 34, Videm - Dobropolje	g. Tekavčič 051/384 566
10. nov.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Čebelarški dom Sela pri Otovcu, Sela pri Otovcu 25, Črnomelj	g. Milinkovič 030/604 090
10. nov.	17.00	Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Petra Bračko	Več namenski dom na Trebelnem, Trebelno 19, Trebelno	g. Starič 041/760 156
14. nov.	16.00	Strokovna razprava o produktivni odgovornosti čebelarja	predstavniki UVHVVR, čebelarji in Ana Janžekovič, svetovalka JSSČ za varno hrano	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Janžekovič 040/436 514
14. nov.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tina Žerovnik	ČRIC Gorenjske, Rožna Dolina 50a, Lesce	ga. Kalan 031/628 499
16. nov.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Aljaž Debelak	Čebelarški dom, Neblo 1b, Dobrovo	g. Kristančič 040/765 048
17. nov.	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tina Žerovnik	Društveni učni čebeljak v Gabrju pod Gorjanci	g. Kobe 041/940 606
18. nov.	16.00	Označevanje in tehnologija pridelave medu	Ana Janžekovič	OŠ Dekani, Dekani 32, Dekani	g. Babič 041/825 680
21. nov.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Aljaž Debelak	Kulturno upravno središče, Videm 14, Sveti Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič 031 524 792
24. nov.	16.00	Pridelava in predelava voska	Vlado Auguštin	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačević 01/729 61 24
24. nov.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tina Žerovnik	Čebelarški dom Spodnje Blato, Spodnje Blato 20, Grosuplje	g. Berčon 041/506 565
24. nov.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Čebelarški dom ČD Beltinci, Poljska pot 13, Beltinci	g. Šemen 031/787 235
29. nov.	16.00	Delavnica o uporabi spletnih aplikacij v čebelarstvu in aplikacij za vnos in registracijo stojšč	Simon Golob	Čebelarški dom ČD Ilirska Bistrica, Levstikova ulica 8, 6250 Ilirska Bistrica	g. Primc 041/523 889

Finančna pomoč za izgradnjo Apis centra

V skladu s sklepom Upravnega odbora ČZS objavljamo nakazila čebelarških društev na namenski račun SI 56 1934 0501-5254-081 za izgradnjo slovenskega Apis centra dr. Filipa Terča v Mariboru, ki so bili prikazani na transakcijskem računu do 4. oktobra 2022.

V obdobju od aprila do 4. oktobra so nakazovali prispevke v manjših in velikih zneskih tudi posamezniki. Zgoraj navedenim čebelarškim društvom se najlepše zahvaljujemo za nakazila. Priporočamo se tudi vsem drugim, da v naslednjih mesecih podprejo največji projekt ČZS s svojimi prispevki v okviru svojih možnosti.

Vlado Pušnik

Čebelarško društvo	Datum nakazila	Znesek nakazila (EUR)
Sv. Jurij ob Ščavnici	24. julij 2022	500,00
Ponikva	5. avgust 2022	400,00
Blegoš	5. avgust 2022	630,00
Rače	10. avgust 2022	200,00
Lendava	16. avgust 2022	100,00
Dolsko	19. avgust 2022	200,00
Slivnica	6. september 2022	240,00
Jesenice	12. september 2022	270,00
Maribor mesto	14. september 2022	250,00
Veržej	26. september 2022	50,00
Rakek	26. september 2022	250,00
Bloke Nova vas	27. september 2022	170,00
Dobrna	4. oktober 2022	70,00
Trebelno - Mokronog	4. oktober 2022	110,00
Pesnica	4. oktober 2022	250,00

Zapustili so nas

Josip Čukec (1953–2022)

Julija 2022 nas je nenadoma zapustil naš član Josip Čukec. Čebelariti je začel leta 1986, društvu se je pridružil po upokojitvi leta 2014. Čebelaril je v Mariboru z 10–15 čebeljimi družinami. Živel je s čebelami in naravo. Rad je sodeloval pri delovnih akcijah društva kakor tudi ČZD Maribor. Redno se je udeleževal sestankov in izobraževanj. Člani društva bomo pogrešali njegovo

družabnost. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.
ČD Peter Močnik
Studenci - Pekre

Jože Knific (1942–2022)

Avgusta nas je zapustil dolgoletni tržiški čebelar. Čebelariti je začel že v mladosti in kot izučeni mizar sam izdeloval žnidaršičeve panje in prašilčke. Čebelaril je na različnih lokacijah po naši občini, saj je imel postavljenih več čebelnjakov in prevozno

enoto. Več let je bil aktiven član upravnega odbora in naš preglednik. Za svoje delo je prejel priznanje Antona Janše III. In II. stopnje ČZS ter zlato značko za več kot 50 let čebelarjenja. Ohranili ga bomo v lepem spominu!

ČD Tržič

Ivan Robič (1931–2022)

V 91. letu starosti nas je zapustil dolgoletni čebelar in član ČD Kamnica - Bresternica Ivan Robič. Čebelarji smo se od častnega člana poslovili 2. septembra 2022 na pokopališču v Kamnici pri Mariboru. Čebelice so bile njegove prijateljice že od ranih otroških let. Bil je čebelar s srcem in dušo v pravem pomenu besede, svoje znanje in ljubezen do čebel je prenašal kot mentor tudi na mlajše rodove in jim z optimizmom ter sebi lastno vedrino vplival voljo do čebelarjenja. Ves čas je

bil aktiven član ČD Kamnica - Bresternica, dejaven v upravnem odboru društva, bil je tudi predsednik društva. Za dolgoletno prizadevno čebelarsko delo je prejel odlikovanji Antona Janše II. in III. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

ČD Kamnica - Bresternica

Milan Žepič (1936–2022)

Februarja smo se tržiški čebelarji poslovili od čebelarja in arhitekta Milana Žepiča iz Križev. Čebelariti je začel leta 2002 kot ljubiteljski čebelar. Po njegovih zamislih in načrtih je bil izdelan društveni prapor, ki nas spremlja na vseh prireditvah in pogrebih, tako da se ga bomo še dolgo spominjali. Naj počiva v miru!

ČD Tržič

Obvestilo

Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Osmrtnice do 80 besed so brezplačne. Brezplačen obseg je hkrati tudi zaželen obseg osmrtnic.

Uredništvo

Spoznajte BeeConn

Brezžična nadzorna naprava za spremljanje dogajanja v vašem čebelnjaku.

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

 ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

- IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
- PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

031/628 499

www.cricg.si

cebelarski.center@gmail.com

PRODAM

Akacijev, lipov in cvetlični med.
Možna dostava,
tel. št.: 031/651 378.

Akacijev in cvetlični med,
tel. št.: 031/882 295.

Akacijev, lipov in cvetlični med
tel. št.: 041/575 640.

Akacijev, cvetlični, kostanjev med
(okolica Ptuja), tel. št.: 031/274 933.

Akacijev, cvetlični in gozdni med
(okolica Cerknega),
tel. št.: 041/881 830.

Akacijev, lipov, cvetlični, kosta-
njev in ajdov med. Cena po dogo-
voru z možnostjo dostave v okolici
Ljubljane, tel. št.: 041/252 695.

Akacijev, lipov, cvetlični, kosta-
njev, gozdni, med in matični
mleček, tel. št.: 041/587 573.

Akacijev, lipov in cvetlični med
v rifuzi (okolica Novega mesta),
tel. št.: 041/703 051.

Lipov, hojev in gozdni med v
kozarcih ali rifuzi (Vuhret),
tel. št.: 02/88 73 733

Gozdni med ali menjam za vosek,
tel. št.: 041/385 620.

Cvetni prah, svež in zamrznjen.
Pakiran po 4, 5, 6 kg, po dogovoru
lahko tudi po manj (Sevnica),
tel. št.: 041/961 766.

Lipove AŽ-satnike, zbite,
lepljene, šestkrat vrtane,
tel. št.: 031/635 856.

Cvetni prah, svež in suh, nabran v
Beli krajini. Cvetni prah je čist in
skladiščen v zamrzovalni skrinji
in v hladilnici, tel. št.: 040/845 113.

20 čebeljih družin v nakladnih
panjih in 10 prašilčkov AŽ. Čebele
lahko ostanejo na razvoju in aka-
cijevi paši pri nas (Goriška brda),
tel. št.: 041/704 233.

AŽ-satnike, šestkrat vrtane, lahko
zažičene ali s satno osnovo,
tel. št.: 031/753 345.

AŽ-panje 11+3S iz smrekovega
lesa (okolica Ljubljane),
tel. št.: 031/458 752.

Prevozni čebeljak (Seražin)
s sedmimi AŽ-panji, 11 + 3S,
s čebeljimi družinami,
tel. št.: 041/665 178.

Šestdelno štirietažno omaro
(Logatec), tel. št.: 041/782 143.

Čebelarstvo digitalno tehtnico
z velikim osvetljenim
LED-ekranom, tel. št.: 041/722 102.

6S točilo z motorjem in elektroni-
ko, staro 5 let, tel. št.: 031/345 731.

4S točilo na ročni pogon,
tel. št.: 041/228 403.

Prevozni čebeljak, zabojnik s 36
10S in 12 trietažnimi AŽ-panji. V
čebeljaku je 15 čebeljih družin,
tel. št.: 041/581 444.

Prevozni čebeljak na tovornem
vozilu Mercedes 1117, kontejnerski
sistem, komplet z 61 panji 11SKrže
in družinami, pripravljenimi na
zimo, tel. št.: 041/820 346.

ČEBELJI KORIDOR ZA PREPREČEVANJE ČEBELJEGA ROPA

5 kosov: **29,80 €**

Naročila:
031 536 229 ali
www.cebelykoridor.si

Zmagovalec natečaja
najboljše tehnološke
rešitve 2021

Čebelarstvo
Meritve teže vsako uro
Sistem proti kraji (GPS)
Zaznavanje rojenja

Dostop do meritev
znotraj istega
čebelarskega društva ali
javno!

www.BeeScales.io 031 536 229

 API KON-TAKT

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ **031 339 287**

SPLETNA TRGOVINA 0-24 h
www.cebelskaoprema.si

Sublimator Sublimax

Natančna in hitra elektronska regulacija temperature
(nastavljiva od 50 do 240°C)!

DC 12V 12V priključna napetost (akumulator)
- povečana mobilnost!

Kvalitetna grelna telesa
za hitro segrevanje!

Višina izparilnika
nižja od 65 mm!

Uporabljeni visoko
kakovostni materiali!

Izdelek je skladen z
zakonodajo in varen za uporabo!

www.inoxvidmar.com | info@inoxvidmar.com | 031-888-829

Zmagovalec natečaja za najboljše tehnološke rešitve 2021

Čebelam prijazni premazi za les

www.belinka.com belinka

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
 ☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
 www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎(01) 729 61 30, e pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBIŠČITE NAS
 V NAŠI SPLETNI
 TRGOVINI
 WWW.KIPGO.NET

- PANJI,
- OPREMA ZA PANJE,
- SATNICE,
- ZAŠČITNA OPREMA,
- OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI,
- OPREMA IN PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV,
- TOČILA,
- CEDILA,
- OPREMA ZA SEGREVANJE MEDU,
- OPREMA ZA POLNENJE MEDU,
- EMBALAŽA.

PARNI TOPILNIKI VOŠČIN, SONČNI TOPILNIKI LESENI IN IZ NERJAVEČEGA MATERIALA ZA 1 ALI 2 SATA, PREŠE ZA VOŠČINE

IZDELUJEMO:
 - PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
 - PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
 - PANJE AŽ 3E: 9S, 10S, po naročilu 11S
 - PANJE AŽ KOZINC 11 + 3

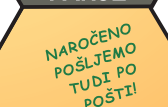
EMBALAŽA ZA MED:
 - STEKLENA
 - PLASTIČNA
 - KARTONSKA
 - POKROVČKI

GRELCI MEDU

IZOLACIJSKA PENA ZA AŽ IN LR PANJE

NAROČENO POŠLJEMO TUDI PO POŠTI!

IZPARILNIK ZA OKSALNO KISLINO

12 in 220V

ZAŠČITNA OPREMA ZA DELO S KISLINAMI

NALEPKJE ZA MED, CVETNI PRAH, MEDENE PIJAČE IN PRELEPKJE od 0,28 EUR/POLA

Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico priznamo 5 % popusta pri gotovinskem nakupu nad 100 EUR v naših prodajalnah.

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

Delovni čas: od pon. do čet.:

9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,

pet.: 9.00 - 15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

MATIČNA REŠETKA

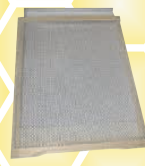
SATNIK AŽ, LR, LR2/3

IZOLACIJSKE PENE

VSE ZA OBNOVO PANJEV

TESTNA MREŽA

PLASTIČNA OBEŠALA

OJAČANA RAZSTOJIŠČA, RAZSTOJIŠČA 11 + 3, JAHAČI ZA SATNIKE

SATNICE

NOVO!!!
 POGAČA APIFONDA
 PAKIRANA PO 1 kg ALI 2,5 kg

IZDELAVA IN PRODAJA VSEH VRST SATNIC. PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.

MOŽNA JE IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA OD 20 kg DALJE. OGLEDITE SI IZDELAVO SATNIC NA NAŠI SPLETNI STRANI.

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
 Tel/Fax: 02/331 80 10

Delovni čas:
 od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure,
 sobota: od 8. do 13. ure.

GSM: 051/348 426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarška oprema in drobní pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
Telefon & faks: +43 (0) 3475/2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:

Ponedeljek–petek: 8.00–12.00, 13.00–18.00

Sobota: 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina in slovenščina.

Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju

Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in

Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska ali starega satja! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Jamčimo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kvaliteto.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

durch die Austria Bio Garantie kontrolliert / Betrieb

**TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI**

www.krze.si

**PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
VAM PODARIMO
PRAŠILČEK**

Idrijska 10, 1360 Vrhnika

041-420-200
01-755-13-17

info.belokranjski-hram@t-2.si

Facebook – belokranjski hram

**5 % popust pri gotovinskem nakupu
v vrednosti nad 100 EUR
za člane ČZS**

**ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588**

Čebelarstvo lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00